Birlik

18

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!

18 HAZİRAN 1979
FİYATI 10 TL.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Organı

6. YILA GİRERKEN DAHA GÜÇLÜ DAHA ETKİN DAHA YIĞINSAL

1 Mayıs'la İlgili Olarak Kaçmaz Hakkında Açılan Davaya Devam Edildi

İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi tarafından, 1 Mayıs dolayısıyla yayınladığı bildiri üzerine TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz hakkında açılan davaya, 11 Haziran Pazartesi günü devam edilmiştir. Duruşmada Mahkeme Heyeti, konuyla ilgili, bir önceki duruşmada eksik kalan bilgileri verdikten sonra, Savcılık makamındaki Sıkıyönetim Başsavcısı Hakim Albay Refik Kara esas hakkındaki mütalaasını vermiştir.

Savcı Kaçmaz'ın «Partimiz bu yıl da 1 Mayıs Alanı'nda bulunmaya kararlıdır» şeklindeki sözlerinin kanunsuz gösteri ve yürüyüşe teşvik delili olduğunu belirterek, **Parti'yi temsilen G. Başkan Kaçmaz'ın 1 Mayıs günü 1 Mayıs Alanı'nda** bulunması doğrultusundaki Genel Yönetim Kurulu Kararı'na rağmen, iddianamedeki suçlamada ısrar etmiş ve Türk Ceza Kanunu'nun ilgili maddesi gereğince Kaçmaz'ın cezalandırılmasını istemiştir. Daha sonra duruşma hakimi Kaçmaz'a ve avukatları Gülçin Çaylıgil ile Akay Sayılır'a savunmalarının hazır olup olmadığını sormuş, savunmaların yazılı olarak hazırlanacağının belirtilmesi üzerine duruşma 20 Haziran 1979 Çarşamba günü saat 14.00'e bırakılmıştır.

ÖLÜMÜNÜN 1. YILINDA MEHMET PALAZ'I ANIYORUZ

Partili kardeşimiz Mehmet Palaz 19 Haziran 1978 günü. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin SENDİKAL HAKLAR KAMPANYASI bildirilerini dağıtırken, Adana Marsa Fabrikası önünde, faşist caniler tarafından katledilmişti. Bildiri dağıtan arkadaşlarımızı pusuya düşürüp otomatik silahlarla tarayan faşistler, iki partili kardeşimizi de yaralamışlardı.

Mehmet Palaz'ın omuz verdiği mücadeleyi bugün partili arkadaşları büyüterek sürdürüyor ve onu ölümünün 1. yılında saygıyla anıyorlar.

Ahmet Kaçmaz'ın 5. Kuruluş Yıldönümü Mesajı

GEÇMİŞ 5 ONURLU YIL GELECEĞE GÜVENLE BAKMAMIZIN TEMİNATIDIR

Partimiz bugün 5. yılını doldurdu, 6. yılına bastı. Fedakârlık, sebat, azim ve onurla geçen bir beş yılı ardımızda bıraktık. 5 yıl içinde tüm Türkiye sathında örgütlendik, halkımızın emperyalizme ve faşizme karşı vermekte olduğu mücadelenin en önünde yer aldık, işçi sınıfımızın, emekçi halkımızın iktidar yolundaki mücadelesini yönlendirdik, örgütlü siyasi mücadelenin öneminin kavranmasında ve emekçilerin sosyalist mücadeleye kazanılmasında öncü rol oynadık, yurdun dört bir yanında yoksulluğun, horlanmanın, düşkünleşmenin ve ızdırabın kader olmadığını anlamaya başlayan insanlarımızın sevgisini ve saygısını kazandık, onların mücadelesine yön verecek çelikten bir İşçi Sınıfı Partisini yaratmayı başardık. İşçi sınıfımızın, iktidar mücadelesinde eşsiz bir silahla, Partimiz'le donatılmasını sağladık.

5 yılda üstesinden gelinmesi zor işler başardık. Geriye dönüp baktığımızda 5 yılda katetmiş olduğumuz mesafe, bizim ileriye daha bir güven, daha bir cesaretle bakmamızı mümkün kılıyor. Önümüzdeki zor günler, çetrefilli görevler bizi ürkütmüyor. Aksine daha bir hınç, daha bir azim kazanıyoruz. 5 yılda bilimle, sabırla, sebatla, halkımızdan aldığımız destekle, taş üstüne taş koyarak oluşturduğumuz çelikten örgüt, Partimiz, bizim geleceğe inançla bakmamızın yegane güvencesidir.

Çok zor günlerden geçiyoruz. İşbirlikçilerin sırtını sıvazladığı ve cesaretlendirdiği faşist milliyetçi hareket, alabildiğine zalimce kan döküyor. Gericiliğin her çeşidi, MC'ciler, onların arkasındaki tekelci burjuvazi, egemen güçlerin iplerini elinde tutan emperyalizm, emekçi halka kemer sıktırılması, bunun için de baskı ve zulme hız verilmesi için elbirliğiyle saldırıyorlar. Demokrasi saflarından aldığı destekle işbaşına gelen sosyal demokrasi ise halka vaadettiklerini tamamiyle unuttu. Ne söyledi, ne için söz verdiyse tam tersini yapıyor. Çünkü sosyal demokrasi tekelci burjuvazinin çıkarlarını kollamayı ön plâna aldı. Bağımlı ve geri kapitalist yapıyı sürdürmekte direnirken halkın demokratik taleplerine sırt çevirmek sosyal demokrasiyi bu hale getirdi. Şimdi emekçi yığınlar, muhalefetteki halinden tamamen tanınmaz hale gelmiş sosyal demokrasiye bakıp, **biz bunu niye destekledik** diye acı acı soruyorlar. Ve her geçen gün daha geniş kitleler halinde kurtuluşun sosyalizmde, sosyalist hareketin öncülüğündeki emekçi halk düzeninde olduğunu görüyorlar. Bunun için de emekçi halkın çıkarları uğruna mücadele veren herkesin, her örgütün ve kuruluşun biraraya gelmelerini, güçlerini birleştirmelerini ve ortak düşmana karşı topyekün mücadele vermelerini istiyorlar. Partimiz'in baştan beri savunageldiği **«solda birlik»** ve **«antifaşist isbirliği»** politikaları her geçen gün daha çok taraftar kazanıyor ve kitlelerin en âcil talebi olarak yükseltiliyor.

Partimiz, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, halkımızın büyük güçlüklerle karşı karşıya kaldığı, buna karşılık mücadele ve birlik azminin yükseldiği bir dönemde 5. yılını bitirip 6. yılına giriyor. Zorluklar büyük! Ama 5 onurlu yıldan sonra ileriye güvenle bakmasını bilen Partimiz için üstesinden gelinmeyecek zorluk yoktur. Partimiz tarihsel misyonunu, bunun tüm onurunu hak ederek yerine getirmekle yükümlüdür. MC'cilerden çok çekmiş milyonlar, şimdi de, sosyal demokrasinin «umut» olmadığını hayatın derslerinden öğrenerek anlamakta, kendi kurtuluşlarının kendi ellerinde olduğunu kavramaktadırlar. Partimiz, onların bu kavrayışlarının örgütlü siyasi mücadelede somutlanmasından başka bir şey değildir. Bu, Partimiz için, bizler için çok büyük, en büyük onurdur. Ve zaferin mutlaka bizde, Partimiz'de, işçi sınıfımızda, emekçi halkımızda olacağının, baskı ve sömürüye birgün mutlaka son vereceğimizin bundan daha somut kanıtı olamaz. Halkımızın sevgisi, saygısı ve sahip çıkması Partimiz'in en büyük onur kaynağı, Partimiz halkımızın başta gelen onurudur.

ŞAN OLSUN TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ'NE!
ÇOK YAŞASIN SOSYALİZM!

TSİP'te Adaylık Başvurusu 30 Haziran'da Sona Eriyor

TSİP Genel Merkez Seçim Bürosu yetkililerinden Abdülselam Suvakçı yaptığı açıklamada 14 Ekim 1979 Kısmi Senato ve Milletvekili Ara Seçimleri için Parti'ye yapılacak senatör ve milletvekili adaylığı başvurularının 30 Haziran 1979 günü saat 19'da sona ereceğini belirtmiştir. Suvakçı, konuyla ilgili açıklamasında **Seçimlerle ilgili mevzuat nedeniyle** böyle bir adaylık başvurusuna lüzum görüldüğünü söyleyerek, seçimlerde TSİP'ten aday olmak isteyenlerin başvurularının Parti Genel Merkezi'ne gönderilmesi gerektiğini, bunun için doğrudan Genel Merkez'e başvurulabileceği gibi il ve ilçe teşkilâtları aracılığıyla da başvuru yapılabileceğini, ancak başvuruların en geç 30 Haziran günü saat 19.00'a kadar Parti Merkezi'ne erişecek şekilde iletilmelerinin şart olduğunu ifade etmiştir.

Faşistler TSİP İznik İlçe Binasını Yakmak İstediler

MHP Kurultayı'ndan dönmekte olan bir grup faşist, 11.7.1979 günü saat 02 sularında İznik ilçe binasını gaz dökerek ateşe vermişlerdir. Ancak yangın, mahalle halkının zamanında müdahalesiyle kontrol altına alınmış, itfaiyenin yetişmesi üzerine de söndürülmüştür.

Kundakçı faşistlerin yakalanması için ilçe kaymakamlığı ve C. Savcılığı her hangi bir girişimde bulunmadığı gibi, TSİP ilçe örgütünün bu konudaki başvurusunu da hasıraltı etmek isteyen bir tutum takınmaktadırlar.

İznik kaymakamının demokrasi güçleri üzerindeki baskı uygulamaları dikkatten kaçmıyor. Demokratik Kadın Birliği şube yöneticilerine uygulanan baskılar yanında kaymakam, dört TÖB-DER üyesini açığa alarak bu yöndeki girişimlerini sürdürüyor. TSİP'in ilçe binasının yakılmak istenmesi de, faşistlerin kaymakamdan aldıkları cürete bağlanmaktadır.

TSİP Bursa il başkanlığı basına yaptığı açıklamada olayı kınamış ve saldırganlığa seyirci kalanların, onların suçlarına iştirak etmiş olacaklarını vurgulamıştır.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Rize İl Başkanlığı bir bildiri yayınlayarak denize dökülen çaylar nedeniyle hükümeti sert bir şekilde eleştirdi

Yurttaşlar,

«Hükümet Çay Üreticilerini Perişan Etti»

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi yayınladığı bildiride, Hükümetin taban fiyat politikasından dış politikasına kadar, bütün politikalarının işçilerin ve emekçi köylülüğün aleyhine olduğunu söyledi ve «parababalarına kredi bulabilmek için en hayati sorunlarda bile ödün verdiğini» belirtti.

TSİP Rize İl Örgütünün yayınladığı bildiride özetle şöyle deniyor:

«Ülkemizin içinde bulunduğu bu duruma paralel olarak Rize'de de hâlâ köylüler çaylarını satmakta zorluk çekmekte, kendi alın terleri olan çaylar gözleri önünde denize dökülmenin ızdırabını çekmektedirler.

Çay fabrikalarında çalışan geçici işçilerin sorunları daha ağırlaşarak devam etmektedir. Çoğunluğu başka illerden gelen, sağlığa zararlı ve çok pahalı yerlerde kalmakta, sendikaya aidat vermekten başka hiç bir söz sahibi değiller. Parklarda çay toplamak için bekleyen emekçilerin sayısı her yıl gittikçe kabarmaktadır. Ülkemizin ve ilimizin bu sorunlarını ancak DEMOKRATİK HALK İKTİDARIYLA çözebiliriz.

Mücadelemiz ve amacımız bütün bu sorunları çözüp halkımızın haket tiği onurlu ve insanca yaşamasını sağlamak, Dünya uluslar ailesi arasında onurlu ve saygın yerimizi almaktır. «İnsanın insana kulluğunu» yıkabilmek, uluslar arasında düşmanlıklara son verecek dünyamızın üzerinde dolaşan savaş bulutlarını yok edip BARIŞ ve ÖZGÜRLÜK günlerine yaklaşmak için tüm halkların yürüttüğü mücadeleye katılabilmenin yolu TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ'nin bayrağı altında toplanmaktan geçer.

Emperyalizme Bağımlı Ekonomiyle İzlenecek Her Yol Sosyal Demokrasinin İflâsına Çıkacaktır

Ecevit Hükümeti, MC'cilerin elinde harabolmuş ekonomiye bir çekidüzen vermek, ya da rahat bir soluk aldırmak iddiasıyla iş başına geldi. Her yönüyle emperyalizme bağımlı olan bu ekonomiye «çeki-düzen» verebilmek hakkı ve ödevi her şeyden önce ABD emperyalizmine ait olmalıydı. Çünkü, varolan bütün mekanizmanın ipleri onun elindeydi. Sosyal demokrasi ancak, izleyeceği ödüncü bir politika ile emperyalist «himaye»yi harekete geçirebilirse, ekonomi muhtaç olduğu dış kredilere kavuşabilecekti.

Ecevit Hükümetinin görevleri ve seçenekleri bu denli yalındı. Lâkin, Sosyal Demokrasinin siyasal programı ve «kitlelere dönük» olan yüzü, emperyalizme teslimiyet politikasının hızını yavaşlatan bir faktördü. Gerçi hükümet programı, emekçi kitlelere karşı herhangi bir taahhüt üstlenmiyor, can güvenliğinin sağlanması gibi, genel bir toplumsal talebin dışında hiçbir emekçi talebini gözetmiyordu ama, yılların beslediği bir umut hâlâ daha Sosyal Demokraside odaklaşıyordu. Bir süreç içinde bütün bunların birer vaad olduğu kısa sürede anlaşıldı, sosyalist ve demokratik güçlerin karşısında ve tekelcilerin yanında hükümetin konumu açığa çıktı.

Emperyalizmin, gelişmekte olan ülkelerde sosyal-demokrat birtakım iktidarları koruduğu, sosyal-demokrasinin gerici varyantlarını, bu ülkelerdeki uluslararası tekeller yoluyla ve onlar yararına beslediği bilinmektedir. Ancak, bu iktidarların emperyalizmden gerekli desteği sağlayabilmeleri için, her şeyden önce, tekel egemenliğini pekiştiren, kitlelerin demokratik ve anti-emperyalist mücadelesini baskı altında tutan bir «reform» programına sahip olmaları gerekmektedir. Emperyalizmin desteğine güvenen her sosyal-demokrat hareket, kitlelerin karşısında, gerici ve ulusal çıkarları hiçe sayan bir konum tutmak zorundadır.

Ecevit Hükümeti bu konumu tutmak için vakit yitirdiyse eğer, bu, kitlelere, «demokraitk reform»lar programının hâlâ daha geçerli olduğuna kitleleri inandırmaya çalışması yüzünden oldu. Bir yandan emekçi sınıfları, öbür yandan emperyalizmi oyalamanın mümkün olacağı varsayımına dayanan bu politikanın iflas etmesi için, Ecevit Hükümetinin kitlelerle bağlarını büsbütün kesmesi, siyasal gericiliğin MC kanalından vurmaya çalıştığı demokrasiyi, bizzat kendisinin savunmaktan vazgeçip karşısına alması, bunu yapmaya mecbur olduğunu görmesi, yetti de arttı bile.

Sosyal-demokrasinin, verdiği sözün eri olduğunu kitlelere göstermesine hiç gerek yoktu. Bu konudaki «inat» emperyalizmin himayesini geciktiriyordu. Bu gerçek, yavaş yavaş açığa çıktıkça Ecevit Hükümeti de daha net tercihler yapmak imkânına kavuştu!

Tekelcilerin umduğu doğrultuda, 1978 Martında %33'e varan bir devalüasyonla başlatılan ve müteakip bir yıl içinde çeşitli «kur ayarlama»larıyla sürdürülen operasyonlar, Hükümetin ilk «itibar» kazanma denemeleri oldu. Bu denemelere, sürekli zamlar ve azgın bir hayat pahalılığı eşlik etti. Tekelciler, gelişmelerden memnun olduklarını açıklayarak hükümete olan destek ve güvenlerinin devam ettiğini belirttiler. Gerçekten de, 1978 yılı uygulamaları, bu yılı, kendileri için «en verimli yıl» olarak değerlendirmelerine hak verdirecek ölçüde tekelcileri hoşnut, emekçi sınıfları ise mağdur etti.

Ve nihayet 1979 Haziranında %44'lük bir devalüasyonla yeni bir adım daha atılmış oldu. Sosyal demokrasi, emekçilerin %80'ini sıkıyönetim, tamamını da siyasal baskı koşullarında yaşamaya mahkum etmiş ve IMF'nin değil, kendisinin teslim olması gerektiğini öğrenmiş bulunduğu bir noktada, daha büyük ödünler verilebileceğini kanıtladı! Zaten «dövize ödenen prim»ler yoluyla, Türkiye ekonomisinin ve bu ekonominin parasının kapitalist kamp içindeki yeri, aylar öncesinden belirlenmiş idi. Pirim yoluyla 47 liralık kimliğini gösteren dolar, bu kez resmi olarak bu değere, Türk Lirası da kendi değerine kavuşmuş oldular! «Pirim uygulaması devam ediyor ve devalüasyonun esas boyutunu daha da ağırlaştırıyor. Bu yüksek ölçekli devalüasyon, Başbakan tarafından başka türlü gösterilmek istense bile, esasında, yüksek ölçekli ekonomik bunalımın dar gelirli yurttaşların ve bütün emekçilerin sırtına yıkılması operasyonundan başka bir şey değildir. Bu «ayarlama»nın, aradan 24 saat geçmeksizin zamlara dönüşmesi kaçınılmazdı. Şimdi bu zamların, belli devlet mallarının kalıpları içinde tutulacağı vaadleri veriliyor ki, bu da koskoca bir yalandan ibaret sayılmalıdır.

Ama bütün bunlar, sosyal demokrasinin rahata erdiğini de göstermez. IMF, «ulusal burjuvazinin partisi»ni ve onun belirlediği iktidarı teslim almakla yetinmeyeceğini göstermiştir. Türkiye'nin sorunu, emperyalistler açısından, kapitalist kampın nice sorunlarından sadece biri olmaktan ileri bir önem taşımaz. «Beşüş çehresiyle» batının ekselânslarından «acil yardım»a vakit geçirilmeksizin kavuşturulmamızı isteyen Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu'nun Paris ya da «doruk» girişimleri ve imzalanan niyet mektupları yardımın ucunun bile görülmesini sağlayabilmiş değil. Türkiye, verdiği bunca güvenceye rağmen son yıllarda iyice «hantallaşan» bir mekanizmayı harekete geçirmekte oldukça zorluk çekiyor ve çekeceğe benzer. Bir buçuk milyar dolarlık yardım vaadinin etrafında şimdilik «avans» talebiyle bir süre daha dolaşılacak! Çünkü Ecevit Hükümeti, 18 aydır izlediği süreç boyunca, bir yandan emperyalizmin güvenine adım adım yaklaşırken, içerde burjuva siyasal destekten de adım adım uzaklaşmıştır. Ama tekeller de, ilanlar yoluyla Ecevit Hükümetinden desteklerini çekerken gelecek yardımları ceplerine indirmenin hesaplarını da olgunlaştırdılar.

Yardımlar gelecek ve tekelciler tepe tepe kullanacaklar!

Sosyal demokrasinin bu hayat hikâyesi aslında emekçileri pek şaşırtmış değil. Herhangi bir burjuva partisi de iktidarda olsa, son yılların ekonomik ve siyasal süreçlerini başka türlü biçimlendirmesi beklenemezdi. Ama, yapılanların sosyal demokrasi eliyle yapılmış olmasının, emekçi sınıf güçlerimizin mücadelesi açısından bir başka boyutu ve önemi bulunmaktadır.

Türkiye'de sosyal demokrasi, sadece faşizme karşı sayıldığı için, hâlâ daha geniş kitleler tarafından «sol» olarak tanınmaktadır. Halbuki, dünyanın her yerinde sol olmanın asgari kriteri, antitekel olmaktır. Tekelleri gözeten bir siyasal ve ekonomik program, her türden siyasal demagojiye rağmen, sol değil, sağ bir konumu ifade eder.

Sağ bir programa sahip olmasına ve bunu 18 aylık uygulamalarıyla kanıtlamasına rağmen, sadece anti-faşist olduğu için, siyasal gericilik ve onun tekelci basın sözcüleri, sosyal demokrasiyi «sol» ve yaptıklarını da sol bir uygulama olarak değerlendirmeye devam ediyorlar. Gericiliğin esas boy hedefi hiç kuşku yoktur ki, sosyalist ve demokratik güçler, yani, CHP'nin solunda yer alanlardır. Böylece sağ güçler bir taşla iki kuş birden vurmayı, sosyaldemokrasinin iflasını kendilerinden yana bir kitle desteğine dönüştürmenin yanında, CHP ile birlikte topyekün sol'un iflas ettiğine yığınları inandırmayı ummaktadırlar. Ve işte, herhangi bir burjuva partisinden farklı olarak bütün bunları CHP'nin yapmış olmasının, emekçi sınıfların mücadelesine zarar veren yanı, sorunu yeterince kavramamış kitlelerin gerici siyasal propogandanın etkisine açık olmaları nedeniyle, halk düşmanlarına hareket kolaylığı sağlamasıdır.

Sosyal demokrasiyi 'sol' bir siyaset olarak görmeye ve uygulamalarından bu nedenle «hikmet» aramaya devam eden çevrelere de rastlanıyor. Onlar, CHP ile büyüyen umutlarının sönmesine bir türlü razı olmak istemiyorlar, emekçi sınıf muhalefetinin siyasal planda büyüyüp gelişmesine zarar vereceğini bile bile, sosyal demokrasinin sağ konumunu savunmaya devam ediyorlar.

CHP'yi anti-faşist olduğu için, faşizme karşı mücadelede ilerici saymak ve anti-faşist cephede yeri olduğunu bilerek bir politika izlemek başka bir şeydir, işçi sınıfının ve tüm emekçilerin hayati sınıf görevlerini, böylesine bir anti-faşist darlığa devretmek başka bir şeydir. Artık günümüzde, pratik olarak iflas etmiş ve hiç kimsenin açıktan savunamadığı faşizme karşı olmak, liberal burjuvaların bile değişmez meziyeti haline gelmiştir ve bu bakımdan CHP'nin, olduğu kadar anti-faşistliğine olmadık misyonlar yüklenemez. CHP, içindeki tek tük «unsurlar»a rağmen, emperyalizmin Türkiye'deki sosyal reformist tercihi olmaya devam etmektedir.

Sosyal demokrasinin iflas etmiş olması, siyasal yelpazede herhangi bir boşluk yaratmaz, bu olsa olsa kitlelerin kafasında bir boşluk yaratabilir. Sosyalistler, emekçi kitlelerin kafasında doğan ve giderek büyüyen bu boşluğu doldurmak zorundadırlar. Bu zorunluluk büyüyen görevlere işaret etmektedir ve üstesinden gelebilmek için de, sosyalist siyasal güçlerin kendilerini büyütmeleri, güçlendirmeleri, birlik politikalarına büyük özen göstermeleri gerekir.

SINAV MI, PİYANGO MU?

Remzi ÇIĞ

Yine yüzbinlerce genç köylerden, kasabalardan, kentlerden dalga dalga üniversite sınavlarının yapılacağı merkezlere aktı. Yine gencecik insanların kafaları, gönülleri üç saatlik sınav süresi boyunca geleceğe yönelik nice umutlarla, hayallerle dolup taştı, çırpındı durdu. Şimdi artık, tıpkı geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da «Üniversite Sınavları»na giren yarım milyona yakın genç, ülkemizde egemen geri kapitalist düzenin kendilerine reva gördüğü «geleceği» sınav sonuçlarını gösteren «puan»lar ellerine geçince, «bizzat hayatın kendisinden» yaşayarak öğrenecek. Dışa bağımlı kapitalist düzenin «eğitim sistemince» verilecek bu «dersi» bir yana bırakarak, şu noktaların altını bir kez daha vurgulayarak çizmek mümkündür.

Ülkemizde eğitim düzeni sınıf farklılaşmalarına uygun bir gelişim süreci içindedir. Ve bu sürecin bir ucu artık son yıllarda Türkiye sınırları dışına taşmıştır. Tekelciler zümresinin, her gün durduğu yerden milyonlarca liralık «kârlar»-la kasalarını alabildiğine dolduran istifçilerin, karaborsacıların çocukları için «üniversite öğrenimi» denince anlaşılan «Avrupa, Amerika üniversitelerinde» öğrenimden başkası değildir. Böylece onlar, baş sorumlusu oldukları «anarşi»den kendi çocuklarını «kurtarmanın» da yolunu bulmuş olmaktadırlar.

Bu piramidin daha altlarında yer alan ve oldukça şanslı sayılabilecek diğer kesim ise yine çoğunlukla varlıklı ailelere mensup ve bir ölçüde modern sayılabilecek liselerde öğrenim yapan gençlerle, «eğitim tüccarlarınca» işletilen «giriş sınavlarına hazırlık kursları»na katılma olanağı bulabilenlerdir. Bu gençler herşeyi bir ticaret metaı haline getiren kapitalist toplumda, «parasını ödeyerek», yüzbinlerce genç içinde bilgi düzeyi açısından daha ayrıcalıklı bir konum kazanabilmektedirler.

Piramidin en alt basamağında ise, sayıları bir kaç yüzbini bulan ve öğretmensiz, araçsız okullarda kendi kaderleri ile başbaşa «eğitim» yapmaya terkedilmiş emekçi kökenli gençler yer almaktadır.

Her yıl bir çığ gibi büyüyen «giriş sınavlarına» girenlerin sayısı bu yıl 434 bine ulaşmıştır. Bir üniversiteye girebilme şansına sahip olacakların sayısı ise ancak 38 bin kişi kadardır. Bu sınavların artık yüzbinlerce genç için «gerçek bir sınav» olmaktan çıktığı açıktır. Bilgi düzeyi bir ölçüde denk olan yaklaşık 50 bin kişi belki üç saatlik bir «sınav heyecanı» yaşayabilecektir ama, 400 bine yakın ezici gençlik kitlesinin yaşayacağı sadece bir «piyango hayalciliği» olacaktır. Üstelik de üniversite mezunu onbinlerce kişinin işsiz dolaştığı bir ülkede bu «piyango»nun en büyük ikramiyesi bir «amorti»den başka birşey değildir.

Ortaya çıkan tablo, ülke kaynaklarının emperyalizmle birlikte sorumsuzca talan eden tekelci burjuvazinin sömürücü karakterinin, kendi halkını, gençliğini en doğal insan haklarından yoksun eden halk düşmanı karakterinin bir de eğitim alanında somutlanmasıdır. Ancak Türkiye'de güçler dengesi değişmekte, toplumun geleceğine, bu geleceğin güvencesi gençliğe sahip çıkacak dinamikler gelişip güçlenmektedir. İşte eğitimin üretimle bağını bilimsel temellere oturtarak, gençliği toplumun ilerlemesinde onurlu işlevlerle donatacak olan da bu dinamiklerdir.

Yerli Tekelcilerin Rüyası: Ulusal Savaş Sanayii

Türkiye'ye yapılacak yardımların kimler tarafından kullanılacağı aşağı yukarı belli olmuştur. İşadamlarımızın en kodamanları, kendilerine düşecek lokmaları yutmaya hazırlanıyorlar. Ama bu arada yeni umutlar beslemeyi de ihmal etmiyorlar. Bizim tekelcilerimiz, gerçekten, dünyaya sadece kursaklarından baktıklarını herkese ilan etmek istercesine, kendilerine yeni vurgun alanları açma özlemlerini dile getiren rüyalarını anlatıp anlatıp yorum arıyorlar. Bu rüyalardan biri de «Ulusal savaş sanayidir.»

Vehbi Koç —ki en eski ve böyle olduğu için de en «akıllı» sanılır— Türkiye'nin önüne açılan bu «yardım» olanağını, hükümetle, işadamlarının ortaklaşa ve «ulusal savunma sanayii»nin kurulması için kullanmalarının uygun olacağını savunuyor. Ve bu görüş, bizim tekelci patronlarımızın dünyada olup bitenleri hangi gözlükle seyrettiklerini ele veriyor.

Yerli tekelciler her şeyden önce, bağımlılığın verdiği güdüklüğü, «düşünceden tasarruf» yoluyla tamamlamaktadırlar. Gelişmiş kapitalist ülkelerin ve özellikle ABD'nin içine düştüğü derin ekonomik krizin esas sebeplerinden birinin, ekonominin askerileştirilmiş karakteri olduğu, bizzat bu ülkelerin ekonomistleri tarafından, altı çizilerek belirtilmektedir. Ama bizimkiler, ta oralardan kendilerine ulaşan sancıların şaşkınlığı içinde, sadaka kabilinden verilen «yardımı» «reçetesiz ilaçlarla» şifaya dönüştürmeyi umuyorlar.

Bizim tekelciler sadece güdük ve seri değil, aynı zamanda «şark kurnazı»dırlar. Gazetelere çarşaf çarşaf ilan verip, enflasyonist gidişten «rahatsız» olduklarını açıklarlar, ama ellerine geçen her fırsatı, enflasyonu körükleyecek yönde kullanmaktan kendilerini alamazlar. Haklıdırlar, çünkü, enflasyondan aslan payını vuranlar kendileridir. «Ulusal savaş sanayii» için harcanan her kuruşun enflasyon olduğu da, gelişmiş ülke emekçilerinin hayatından bilinmektedir.

Ve «bizimkiler», sadece geri ve «kurnaz» değil, uşaklıkta da birebirdirler. Gelişmekte olan ülkelerde emperyalist tekellerin stratejik politikasının, esasını bu ülke ekonomilerini, ağır yükler altına sokup çökertmek ve büsbütün bağımlı hale getirmek oluşturmaktadır. Kendisine atılan kemiğin biraz daha yağlı olabileceğini umarak silah üretimine yönelmek, Türkiye'nin ulusal çıkarlarıyla açıktan kumar oynamak anlamına gelir. Ve bizimkiler kumarcıdır da!

Nihayet «bizimkiler», efendilerinden bile görüp öğrenememişler. Hiç de politik değiller çünkü- Uluslararası silah tekellerinin etki alanları her geçen gün biraz daha daralırken, BARIŞ diye bir politika, anti-tekel mevzilere milyarlarca insanı yığarken, barut fıçısına dönmüş bir bölgede, elinde kibritle dolaşan bizim yerli tekelcilerimizin bu hevesine «cüret» denemeyeceği açıktır.

Tekelciler «Kârlı KİT»lerin Özel Sektöre Devrini İstiyor

AÇGÖZLÜLÜĞÜN VE HAZIRLOPÇULUĞUN YENİ BİR ÖRNEĞİ:

Türkiye'ye «batının yardımı» ile ilgili son «formaliteler» de tamamlanmak üzere. «Yardım gelir mi, gelmez mi?» tartışmaları artık yerini «Yardım nasıl pay edilecek?» tartışmalarına bırakıyor. Büyük bir açgözlülükle gözlerini gelecek «yardım»a diken tekelci sermaye, «paylaşım»la ilgili görüşlerini Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği Başkanı aracılığıyla vakit yitirmeksizin ortaya koydu!

Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar yaptığı açıklamada, «yardımın özel sektör - kamu sektörü ayrımı yapılmaksızın üretimin artırılması için kullanılmasını», «halkın ve özel sektörün ilgi duyduğu bazı KİT'lerin şirketleştirilerek özel sektöre devredilmesini» istiyor.

Kamu İktisadi Teşekkülleri'nin toplam olarak her yıl milyarlarca lira zarar ettiği bilinir. Bu zararın nedenleri de açıkça bellidir. Her şeyden önce KİT'ler mevcut kapitalist yapı içinde özel sektöre maliyetinin altında ara malı üretmek ve böylece kapitalist işletmelerin kâr marjını artırmak işlevine hizmet ettirilmektedir. Buna KİT'lerin çeşitli özel ve yabancı şirketlerle ortaklaşa oluşturduğu işletmeler aracılığıyla özel sektöre kaynak ve kredi sağlanması da eklenince, bir bütün olarak özel sektörün palazlanmasına ne denli hizmet etti-

ği açıkça ortaya çıkar. Bütün bunlara ilave olarak KİT'lerde uygulanan partizanca istihdam politikası sonucu bir yandan bol paralı yönetim kurulu üyelikleri çaptan düşmüş burjuva politikacılarına «arpalık» olarak sunulmakta, diğer yandan ise KİT'lerin kadroları, gerici siyasi iktidarlarca, yandaşlarına iş alanı açmak için pervasızca şişirilmekte, bu da KİT'lerin zararının daha büyük boyutlara yükselmesine neden olmaktadır. İki yıllık geçmiş MC iktidarı döneminde bu amaçlarla KİT'lere alınan «personel» sayısı 86.000'i bulmuştur!

Bütün bu özel sektör yanlısı politika ve uygulamalara karşın KİT'lerin kârlı birer işletme haline gelmiş bir bölümü de mevcuttur. Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar'ın «halkın ve özel sektörün ilgisini çektiği» gerekçesiyle özel sektöre devredilmesini istedikleri de bunlar. Tekelci sermaye kârlı birer işletme haline gelmiş KİT'lerin özel sektöre devredilmesini talep etmekle belli ki «bir taşla birkaç kuş» birden vurmak istiyor.

Bu talep herşeyden önce tekelci sermayenin açgözlüğünü ve hazırlopçuluğunu açıkça gözler önüne seriyor. Tekelci sermaye kendi «girişimciliği» dısında kamu olanaklarıyla geliştirilmiş bu kârlı işletmelerin devriyle «malvarlığını» daha da artırmak istiyor. Böylece KİT'lerin kârına bütünüyle sahip çıkmanın hesabını yaparken, zararını bütünüyle bütçeye, dolayısıyla emekçi halkın, ücretli çalışanların sırtına yüklemeyi amaçlıyor.

KİT'lerin kârlı işletme durumunda olanları özel sektöre devredilince sağlanan «dış yardım»lardan kamu kesimine «fazla» pay ayırmanın gerekçesi ortadan kalkacak ve böylece parababaları «yardım»ların büyük bölümünün kendi kasalarına akmasını sağlayabileceklerdir.

Kârlı KİT'lerin özel sektöre devri, bütçeye bu kanaldan sağlanan kaynakları ortadan kaldıracağından, kamu harcamalarının kısılmasına yol açacak, bunun en «doğal» bir sonucu ise parababalarının baş talebi «ücretlerin dondurulması» olacaktır.

Yine böylece halka sunulan kimi KİT ürünlerinin fiyatlarının belirlenmesinde bir ölçüye kadar etkisi olan toplumsal nedenler, yerini patronların kâr hırsına terkedecek ve halkımız soyup sovana çevrilirken, parababaları sağladıkları «tatlı» kârları kasalarına dolduracaklardır.

«Kâr, daha çok kâr» sağlamaktan başka düşüncesi olmayan tekelcilerde utanmanın zerresinin de olmaması doğaldır. Onlar bu nedenle «isteyenin bir yüzü kara, vermeyenin iki yüzü...» diyerek «altın yumurtlayan birer tavuk» olarak gördükleri kârlı KİT'leri istiyorlar. Bu talebin «resmi» muhatabı sosyal demokrasinin tekelci sermayeye karşı «iki yüzünün kara mı, ak mı» olduğunu zaman gösterecek. Ancak işçi sınıfımızın emekçi halkımızın bu konudaki cevabı çoktan verilmiştir. KİT'lerin özel sektör himayeciliğine son verilmesi, partizan uygulamalardan arındırılması ve KİT'lerin yönetimine çalışanların etkin olmasını hedefleyen bu talepler uğruna sürdürülen mücadele daha bir kararlılık ve güçle yürütülecek, parababalarının gerici ve talancı talepleri boşa çıkartılacaktır.

MHP Kurultayı, Tekelcilere Güven Verme Gayreti İçinde Geçti

9 Haziranda Ankara'da başlayan MHP kurultayı, «Başbuğ» Türkeş'in konuşmasıyla başlayıp bitti! Siyasal hattı zaten belli olan bu partinin, kurultaylarında çözecek herhangi bir sorunu olamazdı.

Türkeş, kurultayı açış konuşmasında, MHP'nin faşist bir parti olmadığını «kanıtlamak» için yoğun gayret gösterdi ve tekelcilere güven vermeyi baş amaç edinen bir konuşma yapmayı uygun gördü.

Türkeş, «komünizm»e veryansın ederek ve sosyalizmi eleştirerek (!) tekelcilere güven vermeyi denedi. Şöyle dedi: **«Sosyalizmin düştüğü hata, mülkiyet-hürriyet ilişkisini görememek olmuştur. Sosyalizm büyük tezat içindedir. Değişen sadece malikler olmuştur. Kapitalist ve marksist sistemlerde halkın esaret altında oluşunun sebebi, mülkiyet sahibi olamamasıdır. Hürriyetin tek garantisi mülkiyettir.»**

İşadamlarımızın gazete ilanlarında söyledikleri de budur: «ÜLKEMİZİ HÜRRİYETÇİ DEMOKRASİ İÇİNDE REFAHA GÖTÜRECEK TEMEL GÜÇ HÜR TEŞEBBÜSTÜR» İşte hürriyetin garantisi olarak mülk sahiplerini gören Türkeş, tekelci burjuvaziye, MHP'nin mülksüzlere düşmanlıkta emsalsiz bir parti olduğunu ve olabileceğini göstermek istiyordu.

Türkeş hükümeti eleştirirken, klasik faşist taktiklere başvuruyor ve Ecevit hükümetinin «orta sınıf düşmanı» olduğunu ileri sürüyor. Tekelcilerin «ENFLASYON» başlıklı ilanında da bundan farklı bir şey söylenmiyor: «Enflasyon orta tabakayı yoketmektedir.» Faşist hareket de, tekelci işadamları da, demokrasiyi boğmak için orta sınıfların hoşnutsuzluğuna oynuyorlar.

MHP'nin politikasıyla tekelcilerin istekleri arasındaki benzerlikler boşuna değildir. Ancak, bu benzerliğin tam bir çakışmaya dönüşmesi için MHP'nin kendisini biraz daha «eğitmesi», yabanlıktan sıyrılması gerekiyor!

Tekelcilerin ileri özlemlerinden biri olan «ulusal savunma» kavramı Türkeş'in ilkelliğinde şu şekli alıyor: «... **Ulusal savunma kavramı, Türk silahlı kuvvetlerini kaldırarak bunun yerine bir milis kuvveti kurmak gayesine yöneliktir.»** Böylesi densizliklerden tekelciler ne kadar memnun olurlar, bilinmez!

MHP'nin iyice deşifre olan eylemlerinden sonra toplumdan «taze kan» almasının artık oldukça güçleştiği, bunun yerine «bayat kan»lara itibar etmek zorunda kaldığı, kongrenin bir başka göstergesi oldu. Siyasi mevta haline gelmiş Bölükbaşı, Gülek gibilerle MHP gelişme perspektifi arıyorsa, gerçekten köşeye sıkışmış sayılmalıdır.

Faşist Milliyetçi Hareket, siyasal legalitesini bir demagoji üzerine oturtup kitle desteği ararken, partinin bugüne kadar izlediği politika ve gizli mihraklarla ilişkileri tartışma konusu edilmeden Kurultayın onayını aldı. 600 adet «ülkücü şehit»le birlikte Kahraman Maraş katliamından yargılananlar ve katil zanlısı olarak cezaevlerinde yatan 2000'i aşkın komando, kurultayın «şeref konuğu» i¢'ler. Bu da, MHP kurultayının «arka yüzü» idi.

Siyasal demagojiye ve faşist katliamlara devam! «Modernleşinceye», tekelcilerin tam desteğini sağlayıncaya kadar devam!

Kurultay MHP'nin, faşist bir parti gibi görünmekten korktuğunu, ama, görünmek istemediği gibi olduğunu bir kere daha vurguladı.

«Devalüasyonu Kim İster?»

Sosyal demokrat ağırlıklı hükümet, son olarak aldığı büyük devalüasyon kararıyla İMF'ye kayıtsız şartsız teslimiyetini noktaladı.

Hanidir beklenen devalüasyon kararından sonra, MC'ciler de beklenen tavrı almakta gecikmediler. Başta Demirel olmak üzere, tüm MC'ciler sureti haktan görünüp sosyal demokrasiye ver yansın etmeye başladılar. Demirel, bekâra karı boşamanın rahatlığıyla atıp tutuyor, biraz da devri zamanında yaptıklarını itiraf edercesine «Türk parası yeniden hançerlendi» diyor ve gerine gerine soruyor, «Devalüasyonu kim istiyor?» diye. Demirel, her zamanki pişkinliğiyle kendi sorusunu «Hiç kimse» diye yine kendisi cevaplandırıyor ama, bu bayağı demagojinin yayınlandığı gün gazetelerde yer alan kimi büyük baş tekelcilerin bayanları, devalüasyonu kimlerin istediğini elhak ortaya koyuyor.

Örneğin Halit Narin şöyle söylüyor: «Hükümet ekonominin kaldıramayacağı bir pahalılık dalgasını getirecek olan devalüasyonu yaptı. Buna karşılık dinamik ön tedbirler almadığı için az ve orta gelirliler daha fakirleşecek, ekonomiyi elinde tutanların gücü daha da artacaktır.» Narin, Hükümeti övüyor mu, yoksa yeriyor mu pek belli değil! Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Genel Başkanı —yani kendi deyişiyle «ekonomiyi elinde tutan» bir avuç azınlıktan— olduğuna göre, övüyor olsa gerek. Ama, «kahrolsun hükümet» dercesine bir üslup kullanmayı da ihmal etmiyor. Bu da basit bir riyakârlıktan öte, bezirgan bir kafanın pazarlıkçı yaklaşımıdır. Daha somut bir deyişle, tekelciler —IMF'ye boyun eğip devalüasyon yaptığı halde— sosyal demokrasiye meydan okumaya devam ediyorlar. Çünkü, aralanacak kredi musluklarının doğrudan kendi kasalarına akmasını istiyorlar.

Tekelciler, bunun yollarını da açık seçik gösteriyorlar sosyal demokrasiye. Odalar Birliği'nin çiçeği burnunda başkanı Mehmet Yazar, bu devalüasyonun 78'dekine benzememesi için, bazı «etkin» önlemler öneriyor. Özetle söylediği, «ücretler artırılmasın, devlet harcamaları kısıtlansın, KİT'lere bir çeki düzen verilsin»! Bunun Türkçesi, kredileri aynen «hür teşebbüs erbabı»nın emrine verin demektir.

Ecevit ise, tekelcilerin yüreğine su serpercesine, Türk-İş'le imzalanan, «Toplumsal Anlaşma»nın bu sene 78'den daha «etkin» şekilde uygulanacağını söylüyor! Görüldüğü kadarıyla, sosyal demokrasi, IMF'ye teslimiyetin doğal bir uzantısı olarak tekelcilerin isteklerini de harfiyen yerine getirmek kararındadır.

Buna rağmen, tekelciler ve hınk deyicileri, bu hükümetten kurtulmanın yollarını eski hızıyla aramaya devam ediyorlar. Hatta bu çabaların önümüzdeki günlerde daha da yoğunlaşması beklenmelidir. Çünkü, birincisi, şimdilik köprüyü «geçmişlerdir»! İkincisi, yaklaşan seçimler de gözönünde tutulursa, «oy kaygısı» olmayan bir hükümetin alınacak kredilerin kullanım ve dağıtımını yapması kendileri açısından daha güvenceli bir yoldur. Üçüncüsü, bu büyüklükteki bir devalüasyonun üstüne, bir de kendi önerdikleri «dinamik tedbirler» eklenince, artık kemerlerinde delik kalmayan emekçilerin seslerinin, soluklarının ancak «otoriter» bir hükümet tarafından kesilebileceğini —yine kendi açılarından haklı olarak— düşünmektedirler.

İşte bütün bu nedenlerle, tekelciler meydan okumaya devam ediyorlar. Hükümetin aldığı devalüasyon kararını eleştiriyor görünmelerinin esas nedeni de bu. Ellerinden geldiğince hükümeti yıpratmaya çalışmaktadırlar. Bunun için de, sanki ne zamandır «IMF ile anlaşılsın», «IMF'nin şartları kabul edilsin» diyenler kendileri değilmiş gibi ve sanki kendilerini çok ilgilendirirmiş gibi, yeni devalüasyon kararıyla «milletin ezileceğinden» dem vurmaktadırlar.

TSİP: «Son Devalüasyon IMF'nin Dayatmalarının Sonucudur»

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Sekreteri Yalçın Yusufoğlu Hükümetin aldığı devalüasyon kararını eleştirerek, bunu yeni zincirleme zamların izleyeceğini, emekçilerin yaşama ve çalışma koşullarının daha da kötüye gideceğini söylemiştir.

TSİP Genel Sekreterinin konuyla ilgili açıklaması şöyledir:

«Yapılan son devalüasyon, IMF'nin dayattığı şartların kabul edilmesidir. Türkiye'nin ekonomik sorunlarını, batılı finans kuruluşlarının ve emperyalist metropollerin isteklerine uyarak çözmeyi düşlemek, ülke ekonomisinin dışa bağımlılığını artırmaktan ve iflası derinleştirmekten başka bir sonuç getirmez.

Türkiye ekonomisini kıskıvrak bağlayan uluslararası kapitalizm merkezleri, kendi çıkarları doğrultusundaki kararları dikte ettirmektedirler.

IMF ve batılı devletlerle ilişkiler, üstüste alınan ekonomik kararlar, dışa bağımlı Türkiye kapitalizminin vardığı hazin noktayı göstermektedir. Ne var ki, bu iflasın ve çöküşün faturası geniş emekçi halk yığınlarına ödettirilmektedir.

Son devalüasyon kararı, yeni ve zincirleme zamları da beraberinde getirecek, halkın sırtına yeni yeni külfetler yükleyecktir.»

Yusufoğlu, Başbakan Ecvit'in bu devalüasyonu bir «sihirli değnek», hatta bir başarı gibi tanıtmasını da «inandırıcılıktan uzak» diye niteledikten sonra, «AP ve ortaklarının son devalüasyonu kendi siyasal çıkarları lehine bir propaganda ve demagoji vesilesi yapacaklarını» söyleyerek «oysa Türkiye'nin bugüne gelmesinde asıl suçlu olan ve CHP'den daha büyük sorumluluk taşıyan AP'nin şimdi sureti haktan gözükmesi makyevelciliktir» demiştir.

SOMOZA'NIN Sonu Geliyor

Nikaragua'da kırk yıllık Somoza diktatörlüğünün sonu geliyor. Halk güçlerinin hareketini durduramayan Somoza'nın başkent Managua ile tüm kentleri havadan bombalatacak kadar gözü karardı. Vietnam'dan «tecrübeli» pilotların sabah akşam napalm ve misketli bomba attıkları kentlerde halk güçleri kararlı bir şekilde mücadele ediyor.

Ülkenin «uluslararası bir saldırı» ile karşı karşıya olduğunu söyleyen Somoza, Sandinista gerillalarına yardım ettiklerini öne sürerek komşu ülkelere savaş tehditleri savuruyor.

Nikaragua gerçekten de uluslararası bir saldırı ile karşı karşıya. Ancak bu Somoza'nın ateş püskürdüğü türden bir saldırı değil. Aksine, ABD emperyalizminin onu ayakta tutabilmek için çeşitli kollardan giriştiği bir saldırı bu. Orta ve Güney Amerika'da faşist ve gerici yönetimler karşısında halk güçlerinin tüm baskı ve şiddet uygulamalarına karşılık kararlı bir şekilde yürüttüğü mücadele ve dünya halklarının bu mücadeleyle dayanışması, ABD emperyalizmini daha «dikkatli» bir politika izlemeye zorluyor.

Diktatör Somoza ......

ve paralı askerleri.

Ne var ki, bu, Orta ve Güney Amerika'da faşist ve gerici yönetimlerin arkasındaki ABD desteğinin azalması demek değil. Aksine, halk güçlerinin yükseltiği toplumsal muhalefet karşısında geriledikçe, ABD emperyalizmi, işbirlikçilerini dolaylı yollardan, ama daha yoğunlukla destekleme çabası içerisinde.

Bugün Nikaragua konusunda ABD emperyalizmi Somoza'yı açıktan açığa savunmak yerine üstü mümkün mertebe kapalı bir destekleme politikası izliyor. Somoza'ya İsrail ve Arjantin'den ABD patentli silahlar gönderiliyor. IMF Somoza'ya kan vermek üzere 65 milyon 700 bin liralık bir borç kararını, ABD'nin garantörlüğünde alelacele çıkartıyor. Ama 40 yıldır ABD emperyalizminin desteğiyle ayakta durabilen Somoza'yı artık Sam Amcası bile kurtaramayacak.

Öte yandan dünya halkları Nikaragua halkının mücadelesiyle dayanışma gösteriyorlar. 13 - 15 Temmuz tarihlerinde Karakas'ta toplanacak olan Nikaragua Halkıyla Dayanışma Konferansı'nın hazırlıklarını yürüten Komite'nin, Küba Komünist Partisi Merkez Yayın Organı Grandma'da yayınlanan bildirisinde, dünya halkları, Nikaragua'nın kurtuluşu için sürdürülen çarpışmalara ivme veren Nikaragua halkının öncüsü Sandinista Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin tutarlı mücadele tavrını tanımaya; Diktatörlüğe karşı ve demokratik halk iktidarı için kararlı mücadele veren Nikaragua halkının çeşitli kesimlerini desteklemeye; Nikaragua halkını ve onun tüm demokratik, ilerici örgütlerinin Ulusal Yurtsever Cephe'de birleşmesi yolunda atılan başarılı adımları geniş biçimde duyurmaya; hükümetleri katil Somoza diktatörlüğü ile diplomatik ilişkileri kesmek için zorlamaya çağrılırken, ABD emperyalizminin saldırganlığı lânetlendi.

GÜNEY AMERİKA'DA ÖZGÜRLÜĞÜN ŞAFAĞI

SELÇUK CALHAN

Bir Orta Amerika ülkesi olan Nikaragua'da, Diktatör Somoza'ya karşı girişilen devrimci hareket başarı noktasına gelmiş bulunuyor. Nikaragua halk güçlerinin ortaklaşa yürüttükleri mücadele, Orta Amerika ve genelde Güney Amerika'da gelişen devrimci hareketin kilometre taşlarından olma görünümündedir.

Genel olarak Orta Amerika ülkelerinde tarıma dayalı bir ekonomi bulunmakta ve tarımsal ürünler ihracatının tümü ABD'ye gitmektedir. Güney Amerika ülkelerinin büyük bir çoğunluğunda emperyalizmin güdümünde en baskıcı rejimler hüküm sürmektedir. Ancak uzun yıllardan beri emperyalizmin en hayasız sömürüsüne ve zulmüne maruz kalmış Güney Amerika halklarının emperyalizme karşı savaşları giderek güçlenmektedir. Orta Amerika ülkesi Nikaragua'da büyüyen mücadele bunun en güzel örneğini oluşturmaktadır.

ABD emperyalizmi, Küba ve Küba'dan sonra gelişen devrimci hareketler karşısında, kendisi için vahim sonuçlar doğurabilecek gelişimlere karşı bazı önlemler almıştı. Bu tehlike, benzer sosyo-ekonomik yapıya sahip Güney Amerika ülkelerinin bağımsızlıklarını kazanmaları ve sosyalist sisteme dahil olmalarıdır. Bu nedenle, ABD emperyalizmi kendi çıkarlarını korumak amacıyla karşı-devrimci bir saldırıya geçmiştir. Emperyalizmin bu saldırısı kimi yerlerde açıkça «sopalı» olarak devam ederken, yeni bir taktik olarak da anti-emperyalist güçlerin arasını bozmak, ve en önemlisi, ulusal burjuvazinin anti-emperyalist bir güç olarak politika sahnesinden silinmesidir. Bunların yanında bir maç sonrası Salvador ve Honduras'ın çatışmaya girmesi gibi ulusal rekabeti körüklemek de emperyalizmin uyguladığı taktiklerden olmuştur.

ABD 961 yılından sonra, Güney Amerika ülkelerine kapitalist kalkınma yolunu son derece esnek politikalar güderek gerçekleştirebilmiştir. Bu olgu, Güney Amerika ülkelerinde köklü değişimler meydana getirmiştir. Çoğu yerde yunker tipi yöntemlerle feodalite tasfiye edilirken, gelişmek için çabalayan yerli burjuvazi yabancı tekellerle işbirliklerine girerek anti-emperyalist mücadeleden koparılmıştır. Ve bugün, ABD tekelleri başta olmak üzere çeşitli kökene sahip tekeller Güney Amerika'ya hâkim durumdadırlar.

Güney Amerika'da emperyalizmin uyguladığı reformist-kapitalist siyaset buranın halklarına hiç bir şey getirmemiştir. Bu ülkelerin çoğunda kişi başına düşen milli gelir yılda ancak %2'lik bir artıştan ileriye gidememektedir. Kapitalizmin bundan sonraki gelişimi de sınıf çatışmasını güçlendirecektir. Bu bakımdan Güney Amerika ülkelerinde görülen «kapitalistleşme», Güney Amerika'da devriminin stratejisini de yakından etkilemiştir. Bugün, Güney Amerika Komünist Partileri artık anti-feodal mücadele yerine programlarında anti-tekelci, anti-kapitalist stratejiye ağırlık vermektedirler. Örneğin Meksika Komünist Partisi, anti-emperyalist Demokratik Halk Devriminden, Arjantin Komünist Partisi, tarımsal ve anti-emperyalist devrimden söz etmektedirler.

Güney Amerika ülkelerinde işçi sınıfının giderek güçlenmesi ve köylülükle yakın ilişkiler içine girmesi ve komünist partilerinin önderliklerinin daha etkin hale gelmesi, emperyalizme karşı mücadelenin başarı şansını artırmıştır. Aynı zamanda şehir ve kır gerillası biçiminde görülen kitleden kopuk hareketlerin iflası, yerini emperyalizme karşı güçlerin en geniş ittifakına bırakmaktadır.

Nikaragua, geniş çapta anti-emperyalist ittifakların sergilendiği bir yer durumundadır. Nikaragua Sosyalist Partisi (PSN), diğer yurtsever örgütler bir araya gelerek UDEL adıyla anılan bir cephe oluşturmuşlardır. Aynı zamanda, Sandinista cephesi (FSLN) diğer anti-emperyalist güçlerle birlikte hareket etmektedir. Bir yandan silahlı mücadele sürerken, öte yandan genel grevler devam etmekte, ülke çapında bir direniş verilmektedir. Bu durum ABD'nin en fazla ipliği pazara çıkmış işbirlikçisi diktatör Somoza'yı köşeye sıkıştırmıştır.

Nikaragua anti-emperyalist demokratik halk hareketi, Küba'dan sonra Güney Amerika'da devrim şafağının söktüğü yer olmaktadır. Nikaragua'da başarıya ulaşacak anti-emperyalist hareket, Nikaragua ile hem sınıfsal hem de ulusal benzer özellikleri olan diğer Orta Amerika ülkelerini de yakından etkileyecektir. Bunun ilk belirtileri El Salvador' da görülmüştür. Bu nedenle Nikaragua demokratik halk hareketinin başarıya ulaşması tarihsel bir önem taşımaktadır. Bu hareket Güney Amerika devrimini müjdelemektedir.

Kıbrıs — Uluslararası Konferansa Doğru

Uluslararası Kıbrıs'la Dayanışma Komitesi Yürütme Kurulu'nun acil toplantısı 6 Mayıs 1979 günü İsviçre'nin Basel şehrinde yapılmıştır. Yoğun bir tartışma ve görüş alış-verişinden sonra, Kıbrıs ile dayanışma hareketinin güçlendirilmesi ve genişletilmesinin gerekliliği bir kez daha vurgulanmıştır. Uluslararası Kıbrıs'la Dayanışma Konferansı'nın Mayıs ayı sonunda Barselona'da yapılması için Katalonya Barış Komitesi tarafından sürdürülen hazırlık çalışmaları çok olumlu olarak değerlendirilmiştir.

BM kararları doğrultusunda Kıbrıs sorununun mümkün olan en kısa bir zamanda bir çözüme ulaşmasının önemi ile ilgili olarak gittikçe artan bir anlayış havası hüküm sürmektedir. Uluslararası Kıbrıs'la Dayanışma Konferansı'na destek bildiren açıklamalar ile, Konferans Çağrısı'nı kabul eden bir çok imza Helsinki'ye ulaşmaya devam etmektedir. Fakat, Kıbrıs ve Orta Doğu'daki son gelişmeler ve olabilecek yeni gelişmeler ışığında, Uluslararası Kıbrıs'la Dayanışma Konferansı'nın, BM Genel Kurulu'nda Kıbrıs sorununun görüşülmesi öncesinde yapılmasının daha yararlı olacağı düşünülerek, Yürütme Kurulu, Konferans'ın 2-4 Kasım 1979 tarihlerinde toplanması kararını almıştır. Konferans'ın Barselona'da yapılması ile ilgili olarak İspanya'da ortaya çıkan bazı güçlükler gözönünde bulundurularak, Konferans'ın yeri olarak Lefkoşe seçilmiştir. Böylelikle, henüz adayı ziyaret etmemiş olan birçok delegeye, durumu yerinde inceleme ve Kıbrıs'daki resmi makamlar ve Kıbrıslı parti ve örgüt temsilcileri ile buluşma olanağı verilmiş olacaktır.

Uluslararası Kıbrıs'la Dayanışma Komitesi Yürütme Kurulu'nun yayınladığı bildiri şu cümlelerle sona ermektedir:

«Yürütme Kurulu, Kıbrıs Hükümeti ve halkı ile dayanışmasını yinelerken, dünyadaki tüm barışsever ve özgürlükçü güçleri, Kıbrıs ile dayanışma eylemlerini yoğunlaştırmaya ve Lefkoşe Konferansı'nı Kıbrıs ile dayanışma hareketinde tarihsel bir olaya dönüştürmeye çağırır.

Kıbrıs dünya için savaşıyor.

Dünya Kıbrıs için savaşıyor.»

Güney Amerika'da Emperyalistlerin Yeni Oyunları

Emperyalizmin Güney Amerika'da tezgahladığı oyunlara Nisan ayı sonunda bir yenisi eklendi. Paraguay'da toplanan Dünya Anti-Komünist Kongresi emperyalizmin Güney Amerika'da çatırdayan faşist ve gerici yönetimlere kan verme çabalarını olduğu kadar çaresizliklerini, korkularını da sergiledi.

Anti-Komünist Kongre'nin toplanması ile ilgili olarak bir açıklama yapan Paraguay Komünist Partisi, Kongre'nin ana amacının, faşist Stroessner rejiminin yarattığı açlık, sefalet, hapis ve ölüm uygulamalarının son bulmasını isteyen herkesi kapsayacak Anti-Diktacı Ulusal Cephe'yi kurma yolunda yürüyen Paraguay halkını, işçileri, köylüleri, öğrencileri, demokratik ve ilerici siyasi partileri tehdit etmek olduğunu belirtti.

Yalnız Paraguay halkının değil, tüm Latin Amerika halklarının Nikaragua, Brezilya, Şili, Uruguay ve diğer ülkelerde demokrasi ve özgürlük için, emperyalizm, faşizm ve gericiliğe karşı yükselen mücadelesinin de hedef alındığı belirtilen PKP bildirisinde, Latin Amerika'daki tüm ilerici politik ve sosyal örgütler, anti-komünizm bayrağı altında gizlenen, demokrasi ve insan haklarını hedef alan uluslararası tertip karşısında dayanışmalarını güçlendirmeyi, Güneydoğu Asya'da Çin'in Maocu maceracılarının uğradığı bozgundan sonra ve emperyalizm, sömürgecilik, yeni sömürgecilik ve ırkçılığın ağından kurtaran ülkelerin sayısı arttıkça paniğe kapılan faşist canilerin tertiplerini boşa çıkarmaya çağırdı.

PKP, kardeş halklara, demokratik, barış yanlısı güçlere de Paraguay halkının iradesine rağmen yapılan faşist dünya kongresinin plan ve amaçlarını teşhir etme çağrısında bulundu.

kısa..kısa..kısa

BULGARİSTAN — BLAS ROCA'YA DİMİTROV NİŞANI VERİLDİ

Küba Halk İktidarı Ulusal Meclisi'nin Başkanı Blas Roca'ya Georgi Dimitrov nişanı verildi. Törende konuşan Bulgaristan KP 1. Sekreteri Todor Jivkov, ülkenin en yüksek nişanının Blas Roca'ya barış mücadelesine ve iki ülke arasında ilişkilerin güçlendirilmesi, geliştirilmesine büyük katkılarından dolayı verildiğini söyledi.

Küba'da sosyalist toplumun kurulması için yılmadan savaşan Blas Roca, yıllar önce Georgi Dimitrov'un serbest bırakılması için faşistlere karşı mücadele etmiş ve Komünist Enternasyonali'in 7. Kongresi'nde Dimitrov'la beraber çalışmıştı.

KAMBOÇYA

Kamboçya'dan kovulan Pol-Pot, «Anti - Vietnam Ulusal Cephesi»ni kurmak için Norodom Sihanuk'un buna öncülük etmesini istediğini açıkladı. Sihanuk'u «yurtsever bir kişilik» olarak gördüklerini söyleyen Pol-Pot' un kimin hizmetinde ve neyin peşinde olduğu böylece bir kere daha sergilendi.

SALVADOR — İLERİCİLER ÖLÜMLE TEHDİT EDİLİYOR

Salvador'da «insan hakları komisyonu»nun tüm üyelerine, kendilerini ölümle tehdit eden mektuplar gönderildi. Tehdit edilenler arasında San Salvador Başpiskoposu ve önemli gazeteciler de var. Tehdit kampanyasının «Beyaz Savaş Birliği» adında aşırı sağcı faşist bir örgüt tarafından düzenlendiği bildiriliyor.

MISIR — ÇİN SİLAHLARI

Sedat'ın açıkladığı son askeri teçhizatlanma programına göre Mısır, Çin'den silah satın almak için Pekin yönetimiyle bir anlaşma imzaladı.

KÜBA — SİYASİ AF

Küba'da «devlet güvenliğine aykırı hareket» suçuyla hapiste bulunan karşı-devrimcilerden bir 500 kişi daha bugünlerde serbest bırakılıyor. Geçen Kasım ayından bu yana affa uğrayan siyasi suçluların sayısı böylece 1900'ü bulmakta. Küba'da hapisteki karşı-devrimcilerin toplam sayısının 3600 olduğu, tümünün serbest bırakılmasında gecikmeye, ABD'nin serbest bırakılacak suçlulara vize vermekte güçlük çıkarmasından ileri geldiği bildiriliyor.

MISIR — SOLCULAR ÜZERİNDE TEHDİŞ

Mısır'da ikinci turu geçen hafta tamamlanan yasama meclisi seçimleri öncesinde solun parlamentoya girmesini önlemek için solcu adaylar üzerinde sistemli baskı uygulanıyor. Dört solcu aday «Uluslararası komünizm yararına komplo» düzenlemekten tutuklandı. Ülkenin tek legal sol partisinin yöneticisi Halid Muhiddin de buna benzer uydurma suçlamalarla karşı karşıya. Halit Muhiddin'in İlerici Ulusal Derleniş Partisi, önceki parlamentoda dört üyeye sahipti. Bunlardan ikisi «Devletin güvenliğine kastetme» suçundan parlamentodan çıkarılmıştı.

Portekiz'de Hükümet Bunalımı

KARŞI-DEVRİM Mİ, DEMOKRATİK BİRLİK HÜKÜMETİ Mİ?

Portekiz'de Cumhurbaşkanı General Eanes'in adamı olarak bilinen Mota Pinto'nun partiler-üstü sağcı hükümetinin istifası ile bir kez daha su yüzüne çıkan bunalım, bu ülkede 1974 devriminden sonra özellikle Soares'in Sosyalist Partisinin ısrarlı gerici tutumu nedeniyle gittikçe ağırlık kazanan sağ siyasetin çaresizliğini açıkça gözler önüne seriyor.

Parlamentoda Komünist ve Sosyalist Partilerin oluşturduğu çoğunluğa rağmen hemen erken seçime gidilmesini, ya da daha başka partiler-üstü formüller bulunmasını isteyen, Cumhurbaşkanı Eanes'e yakın çevreler var. Buna karşılık Komünistler ve Sosyalistler 1980'de yapılacak olağan genel seçimleri beklemekten yanalar. Fakat Soares'in partisi bu arada somut ve işlerlikli hiç bir siyasi öneri ile ortaya çıkmıyor. Pinto hükümeti aleyhinde oy verdikten sonra şimdi durumu «idare»ye bakıyor. PKP ise, yeni sona eren 9. Kongrede bir kere daha belirtildiği gibi, 1980'e kadar bir «ara hükümet»in işleri yürütmesini, ondan sonra da seçimde bir «demokratik birlik» hükümetinin başa geçmesi için çaba harcanmasını öneriyor. PKP'ye göre bu demokratik birlik hükümetinin ana tabanı Komünist ve Sosyalist Partiler olmalı. Ara hükümet de Parlamentodaki Komünist, Sosyalist, Merkez ve Sosyal Demokrat Partilerin temsilcilerinden oluşmalı.

Sosyalist Parti, kendisi başka bir alternatif öne süremezken, PKP'nin bu somut önerilerinin hayata geçirilmesi yönünde isteksiz davranıyor. Oysa ülkenin gerici sağ güçleri bu arada emellerini açıkça dile getirmekten çekinmiyorlar: 1974'ün ekonomik, sosyal, siyasi kazanımlarını hiçe indirmek! Tarım reformundan, millileştirmelerden, fabrikalarda işçi denetiminden, basın, örgütlenme, gösteri özgürlüklerinden geri dönülmesini sağlamak! İşçi sınıfı ve emekçilere karşı iş adamlarının çıkarlarını yeni mevzilerle tahkim etmek ve daha da ilerletmek!

Pinto hükümetinin de ana hedefleri bunlardı. Ve bu hedefler yönünde hükümetin açıktan açığa harekete geçmesi, Parlamentoda Komünistlerle Sosyalistleri birleştirerek hükümeti istifaya zorlamalarına yol açtı.

Öte yandan hükümetin gerici girişimleri, ona karşı bütün ülkede halk muhalefetinin kabarmasına da neden oldu. Demiryolu işçileri, maden işçileri, metal işçileri, banka personeli, vb. büyük grevlerle sınıf mücadelesi dalgasını yükselttiler. Kırlarda tarım reformunu savunma mücadelesi kızıştı. 1 Mayısta Lizbon'da yüz binlerce insan gösteri yaptı.

Emellerinin Pinto hükümeti eliyle gerçekleşemeyeceğini gören karşı-devrimci güçler, gerek Parlamento içinde, gerekse ülke sathında karşılaştıkları muhalefet karşısında şimdi önlerine çıkan demokrasi engelini aşmaktan başka çare olmadığını görüyorlar. Bunun için de ordudaki en gerici sağ militarist unsurların desteğini kazanmaya, onları demokrasi güçlerinin üzerine salmaya uğraşıyorlar.

Geçende Lizbon gazetelerinde gerici bir albay tarafından 160 muvazzaf subaya gönderilen bir mektup yayınlandı. Sözkonusu albay, açıktan açığa hükümet darbesi çağrısı yapıyordu: «Portekiz'i kurtarmak istiyorsak, kaybedecek zamanımız yok. Parlamentodaki sol çoğunluk artık bizi temsil etmemektedir.»

Bu gelişmeler, 1974'den sonra ülkenin sürekli sağa kaymasının baş sorumlusu Sosyalist Partinin bugün vardığı yerin de açık kanıtıdır. Devrimin en hareketli, verimli döneminde, kitlelerin politizasyonu hızla ilerlerken, faşist ve gerici güçler sinmişlerken PKP'yi demokrasi için «tehlike» ilan ederek Batı Almanya'ya el etek açan, Alman SDP'sinin başı Brandh'ın himayesine sığınıp ülkenin devrimci güçlerine karşı cephe alan Soares ve partisi de şimdi darbeci sağ güçlerin boy hedefi olmuşlardır. Buna rağmen daha hâlâ PKP ile Parlamentoda ve ülke sathında işbirliğinden kaçınmaları, Portekiz'de demokrasinin tehlikeye girmesi bahasına, sosyal-demokrat körlükte ısrarlı olduklarını göstermektedir.

Batı Sahra halkının bağımsızlık mücadelesinde POLİSARİO Cephesi savaşçıları gerici Fas rejimine her geçen gün daha ağır darbeler indiriyor.

Fas, Cezayir'i Savaşla Tehdit Ediyor

POLİSARİO CEPHESİNİN YENİ ZAFERLERİ GERİCİ FAS REJİMİNİ KÖŞEYE SIKIŞTIRDI

Batı Sahra halkının bağımsızlık ve sosyal ilerleme mücadelesi POLİSARİO Cephesinin öncülüğünde ileri mevziler ele geçirdikçe, 1975'te Batı Sahra topraklarını istila eden emperyalizmin el ulağı gerici Fas Kralı küplere binmekte, sıkıştığı köşeden, Batı Sahra bağımsızlık savaşçılarının destekçisi Cezayir'e tehditler savurmaktadır.

POLİSARİO birlikleri son zamanlarda Moritanya'dan sonra Fas topraklarında da çarpışmaya başlamışlardır. Fas ordusunun bu çarpışmalarda uğradığı sürekli yenilgiler üzerine Fas Kralı Hasan, Fas Güvenlik Kurulunu toplayarak, «Cezayir'e saltılmış» olduklarını söylediği Batı Sahra savaşçılarına karşı Cezayir topraklarında askeri harekâta girişeceğini bildirmiştir.

Fas'ın bu yeni girişimi ardında emperyalizmin bölgedeki faaliyetlerinin yer aldığı biliniyor. Geçende bir ABD heyeti, Fas'ta temaslarda bulunduktan sonra, ABD hükümeti, hain Sedat'ı desteklemesine karşılık Fas'a yeni askeri teçhizat vermeyi kabul etmiştir. Bilindiği gibi ABD'nin yanısıra Fransa da Fas'taki gerici rejimi destekliyor. Fransa Dışişleri Bakanı kısa bir süre önce Rabat'ta idi. Önümüzdeki günlerde de ABD'ye gidecek!

Fas'ı Moritanya ile birlikte 1975' te Batı Sahra topraklarına salan emperyalist güçlerin şimdi Fas'ı Cezayir'e karşı kışkırtarak bölgede siyasi durumu gerginleştirmeleri ardında, Moritanya'da Batı Sahra sorununa barışçı çözüm bulma eğilimlerinin gittikçe güçlenmesinden duydukları endişenin de yattığı sanılmaktadır.

Fas gerici rejiminin «savaşçı» pozları takınması, aslında, POLİSARİO Cephesi savaşçıları karşısında gittikçe derinleşen aczinin ifadesidir. Emperyalizm ve ulakları ne yaparlarsa yapsınlar, Batı Sahra halkının haklı ve meşru davasında başarı kazanmasını engelleyemeyeceklerdir.

TSİP'İN 5. KURU
GÖRKEMLİ VE
TOPLANTI İL

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 5. kuruluş yıldönümünde Ankara Selim Sırrı Tarcan salonu yığınsal ve coşku dolu bir toplantıya tanık oldu.

Toplantı salonunu dolduran işçiler, gençler, bebeleri ve eşleriyle birlikte gecekondu semtlerinden kopup gelen emekçiler, konuşma yapmak üzere kürsüye çağrılan Genel Başkan Ahmet Kaçmaz'ı «KİTLE ÇİZGİSİ, KİTLE PARTİSİ, TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ!» sloganıyla selâmladılar.

Partinin onur dolu beş yılını üyelerinin ona gönül bağlayanların bilinç, fedakarlık ve kararlılıklarıyla taş üstüne taş koyaraktan ördüklerini söyleyen Genel Başkan Ahmet Kaçmaz'ın sözleri üyelerin, sempatizanların «Yaşasın Sosyalizm», «Silahımız parti» sloganlarıyla cevaplanıyordu.

Ahmet Kaçmaz'ın demokrasiyi bekleyen tehlikeler karşısında demokrasiden yana güçlerin iş ve eylem birliğinin hayati önemini vurgulayan sözleri toplantıyı izleyen kitlenin «Faşizme Geçit Yok» sloganıyla yankısını buluyordu.

Kaçmaz Sosyal Demokrasinin emekçi kitlelerin istemlerine bir cevap getiremeyeceğini TSİP'in defalarca vurguladığını şimdi yaşayarak öğrenen emekçi kitlelerin CHP'den hızlı bir kopma içinde bulunduklarını belirterek, CHP'nin solunda kitlelere güven verecek bir alternatifin oluşturulamaması halinde 14 Ekim seçimlerinin siyasal gericileri güçlendireceğini söyledi. Kaçmaz'ın bu gelişmeyi önlemek için CHP'nin solundaki güçlere ve DİSK'e seçim işbirliği yolunda önemli görevler düştüğünü belirten sözleri toplantıyı izleyen kitlelerin coşku dolu tasvibini gördü.

Ankara Belediyesi işçilerinin, konuşmasını bitiren Ahmet Kaçmaz'a bir bakır tabak ve anahtar hediye etmeleri üzerine başlayan sevgi gösterileri dinmek bilmedi.

Daha sonra 5. Kuruluş Yıldönümü toplantısına katılan konuklar izleyicilere teker teker tanıtıldı. Salonu dolduran kitle TSİP'in dostlarına büyük sevgi gösterdi ve onların sosyal işlevlerine denk düşen sloganlarla kendilerini selamladı.

Kutlama toplantısının öğleden sonraki bölümünde «Toplumun demokratikleşmesinde işçi sınıfının rolü ve solda birlik sorununun önemi» üzerine bir açık oturum yapıldı. Avukat Halit Çelenk'in yönettiği açık oturumda DISK adına Tek Ges-İş Sendikası Örgütlenme Sekreteri Mehmet Yıldırım, TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu, TÜM-DER Genel Başkanı Nizamettin Barış, Halkevleri adına Akın Birdal, Avukat Emin Değer, Gazeteci İlhami Soysal ve TSİP Genel Sekreteri Yalçın Yusufoğlu katıldılar.

Toplumun demokratikleşmesinde işçi sınıfının öncü rolünün bir kere daha belirtildiği açık oturumda bununla yakından ilgili olarak «solda birlik» sorununun bilince çıkarılmasında Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin baştanberi sürdürdüğü ilkeli çabanın değeri de konuşmacılar tarafından vurgulandı.

Toplantının gece bölümünde parti korosu ve folklor ekibinin gösterileri, Ozan Ali Mahir'in türküleri de yer aldı.

MYK Üyesi Veli Gürcan'ın TSİP'in toplumsal hüviyeti ve işlevi üzerine yaptığı konuşma salonu dolduran binlerce kişinin, partili bilinç ve kararlılıklarını bir kere daha sloganlar ve tezahüratla dile getirmelerine vesile oldu.

Kısacası 16 Haziran günü Ankara Selim Sırrı Tarcan salonunda yaşanan, TSİP'in onur dolu beş yılının somut sonuçlarıydı.

SALT-2'YE EVET, U-2'YE HAYIR!

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu, Başbakan Ecevit'e gönderdiği ve bir sureti 5. Kuruluş Yıldönümü toplantısında G. Sekreter Y. Yusufoğlu tarafından okunan telgrafta, «SALT-2'yi dünya barışı yolunda ve insanlığın nükleer savaş felâketinden korunması doğrultusunda tarihsel bir adım» olarak niteledi, «ABD yönetiminin U-2 uçuşlarını bir pazarlık konusu yaparak Türkiye'ye dayatmalarda bulunmasını» kınadı, bu durumun «bağımsızlık ve barış açısından tehlikeli olduğunu» belirterek hükümetin U-2 uçuşlarına izin vermemesini istedi.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu'nun Genel Başkan Ahmet Kaçmaz imzası ile Başbakan Ecevit'e gönderdiği mesajı şöyle:

Sayın Bülent Ecevit
Başbakan
ANKARA

Viyana'da imzalanacak olan Stratejik Silahların Sınırlandırılması Antlaşması'nı dünya barış ve güvenliği yolunda, insanlığın nükleer savaş felâketinden korunması için silahsızlanma doğrultusunda tarihsel bir adım olarak değerlendiriyoruz.

Ne var ki; Amerika Birleşik Devletleri'nin SALT-2 konusunda Amerikan U-2 uçuşlarını bir pazarlık konusu yapması ve Türkiye ile Sovyetler Birliği'ne bu noktada dayatmalarda bulunması büyük bir olumsuzluk ve içtensizlik olduğu kadar Türkiye'nin bağımsızlığına yönelmiş yeni bir pervasızlıktır. Barış ve bağımsızlık için son derece tehlikeli olan bu isteğe sonuna dek kararlıca karşı konulması hem ülkemizin, hem de tüm dünya barış güçlerinin somut ve ivedi bir barışsever talebidir.

Bölge ve dünya barışı için yumuşama ve silahsızlanma sürecini, kimyasal ve bakteriyolojik silahlardan başlanarak nükleer silahların tümüyle yasaklanmasını, karşılıklı kuvvet indiriminden geçerek askeri blokların dağıtılmasını, böylelikle genel ve tam silahsızlanmaya ulaşılmasını savunan, aynı zamanda yurdumuzun bağımsızlığını isteyen ülkemiz bağımsızlık ve barış güçleri adına; Türkiye'nin U-2 uçuşlarına hiçbir şekilde izin vermemesini ve topraklarımızdaki tüm Amerikan üslerinin tasfiyesini bir kez daha vurguyla diliyoruz.

Saygılarımla,

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi
Genel Yönetim Kurulu adına
Genel Başkan
Ahmet Kaçmaz

.UŞ YILDÖNÜMÜ COŞKUN BİR E KUTLANDI

TSİP Genişletilmiş Teşkilat Toplantısı Bildirisi: «DİSK SEÇİMLERDE SOLUN İŞBİRLİĞİNİ DESTEKLEMELİ»

5. Kuruluş Yıldönümü toplantısından bir gün sonra Ankara'da yapılan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genişletilmiş Teşkilat Toplantısı sonunda yayınlanan bildiride DİSK önümüzdeki seçimlerde solun işbirliğini desteklemeye çağrıldı.

«İşçi sınıfına, emekçilere, demokrasiyi savunan herkese saldırıların alabildiğine arttığı, varolan kısıtlı demokratik hak ve özgürlükleri askıya alma girişimlerine hız verildiği günümüzde, başta sosyalistler olmak üzere demokrasiden yana her partiye, her kuruluş ve örgüte önemli görevler düşmektedir. Devalüasyonu izleyen zam furyası zaten geçim sıkıntısı içinde yaşayan geniş bir dargelirliler kitlesinin geçim kaygularını iyice artırmıştır. Ve bu durumun düzeleceğini gösteren tek bir belirti yoktur. Zaten Başbakan önümüzdeki dönemde 'sıkıntıların hakça dağıtılacağını' söyleyerek bu gerçeği açıkça itiraf etmekte, yani emekçi halka şimdi de 'sıkıntı' vaad etmektedir. Halka vaadlerle işbaşına gelen sosyal demokrasinin içine düştüğü bu içler acısı durum gerçekten ibret vericidir.

Bu şartlarda sosyalistlerin, sosyalist hareket içinde yeralan çizgilerin biraraya gelerek güçlü bir siyasal odak, işçilerin, emekçilerin arayışlarına çözüm getirecek bir alternatif oluşturmaları büyük önem kazanmaktadır. Sosyal demokrasinin zaafları sonucu siyasi arenada meydana gelen boşluğu solun doldurması, faşizme ve emperyalizme karşı verilen mücadelenin yegane güvencesi olacaktır.

Solda yer alanların, öncelikle önümüzdeki kısmi seçimlerde işbirliği amacıyla biraraya gelmeleri, halkın mücadelesinde bütünlüğün sağlanması için bir başlangıç adımı olacaktır. Partimiz, sosyalist hareket içinde yer alanlara seçimlerde işbirliği çağrısı çıkartmıştır. Bizim somut çağrılarımızın olumlu cevap bulması için Türkiye'de meseleye ilgi duyan herkese, her kuruluşa görev düşmektedir. Özellikle DİSK'in rolü büyük önem kazanmaktadır. Çünkü DİSK'in geleneği şimdiye değin tüm seçimlerde somut hedef göstermiş olmasıdır. Bu seçimlerde DİSK'in artık CHP'yi desteklemesi mümkün değildir. Çünkü bu, DİSK'e bağlı işçilerin büyük tepki göstermelerine yol açar. Bu durumda DİSK'in, CHP'nin solunda bir hedef göstermesi kaçınılmazdır. Ve bu hedef de, DİSK bünyesindeki tüm sosyalist, ilerici, devrimci işçilerin talebi olan «solun seçim işbirliği!»nden başkası olamaz. Biz DİSK'in sorumlulukla davranacağına inanıyor ve CHP'nin solundakilerin seçimlerde işbirliği yapmaları yolunda karar alıp bu doğrultuda çağrı çıkartmasını bekliyoruz.»

SOLDA YER ALANLARA SEÇİM İŞBİRLİĞİ ÇAĞRISI

«Kitlelere CHP'den daha ilerde bir alternatif gösterilmediği takdirde bundan sadece MC'ciler yararlanacaktır. Bunu önlemenin yolu CHP'den soğuyanları CHP'nin solunda güvenilir bir alternatife kavuşturmaktır. Bu ise, sosyalistler başta olmak üzere solda yer alanların seçim işbirliği ile sağlanabilir.»

Kuruluş toplantısında Genel Başkan Ahmet Kaçmaz, önümüzdeki Senato ve milletvekili kısmî seçimlerinde CHP'nin solunda yer alan güçlerin seçim işbirliği yapmaları konusuna değinerek özetle şunları söyledi:

Bu şartlarda 14 Ekim seçimleri büyük önem kazanmaktadır. Son günlerde hız verilen «Hükümeti düşürme ve erken seçime gitme» operasyonlarının başarısız kalması üzerine Hükümet'in seçimlere kadar işbaşında kalması ihtimali bir hayli kuvvetlenmiştir. Bu durumda MC'cilerin, bütün güçlerini seçimler için seferber etmeleri son derece doğaldır. Başta AP olmak üzere bütün MC partileri 14 Ekim seçimlerinde CHP'nin büyük oy kaybına uğratılması için çaba göstereceklerdir. Böylece CHP ağırlıklı Hükümet'in çözülüp dağılması ve kendilerinin işbaşına gelmeleri için elverişli şartlar elde etmiş olacaklardır. Bu hesapları boşa çıkarmak şu andaki en önemli görevimizdir. Bir buçuk yılı aşan icraatı boyunca sosyal demokrasi kendisine bel bağlayan geniş yığınları sadece hayal kırıklığına uğratmıştır. Şimdi milyonlarca yurttaşımız sosyal demokrasinin de çözüm olmadığını kavramanın bilinciyle yeni arayışlar içine girmişlerdir. Şayet bu kitlelere CHP'den daha ilerde bir alternatif gösterilmediği takdirde ortaya çıkan boşluktan sadece MC'ciler yararlanacaklardır. Böylesi bir durumla yüz yüze gelmemenin yolu, CHP'den soğuyanları CHP'nin solunda güvenilir bir alternatife kavuşturmaktır. Bu ise sosyalistler başta olmak üzere solda yer alanların seçim işbirliği ile sağlanabilir. Böylesi bir işbirliği CHP'den soğuyan işçilerde, emekçilerde yeni bir şevk ve mücadele azmi yaratacak, onların aktif desteğini kazanacaktır. Ve şu anda çaresizlikten sandık başına gitmeyi yararsız gören pek çok kimsenin güveni ve desteği kazanılmış olacaktır. Böylece MC'cilerin hesapları tutmayacak, faşistler ve her çeşitten gericiler, kendilerine geçit vermeyecek, azimli bir halk kitlesinin karşılarında dimdik durduğunu göreceklerdir. Demokrasinin geleceği açısından büyük önemi olan 14 Ekim seçimlerinde, solda yer alan herkesi seçim işbirliği için vakit yitirmeksizin bir araya gelmeye ve ortak bir seçim programı çerçevesinde güçlerini seferber etmeye çağırıyoruz.»

1 MAYIS'I GRUPSAL REKLAMLARA ALET ETMEK İSTEYENLER

1 Mayıs 1979'u kendi grupları lehine bir parsa toplama politikasına çevirmek isteyenlerin ve bu yolla güçleneceklerini düşleyenlerin çabaları devam ediyor.

Bir yandan ilerleme çizgisi, 1 Mayıs'da «görkemli ve yığınsal» bir Konak Mitingi yapıldığını iddia ederek kendi tutumunu mazur göstermeye çalışırken, öte yanda TİP, 1 Mayıs'da yaptığı «çıkış»ı seçimlerde oya dönüştürmenin yollarını arıyor. Gene aynı «çıkışı» yapan bazı öğrenci grupları da «devrimci eylem»lerini başka öğrenci gruplarına karşı bir güçlenme propagandası olarak kullanmaya çalışıyorlar.

Ve bu çizgilerin hepsi, ağız birliği etmişçesine, aynı yönden TSİP'e saldırmanın kendi grupsal çıkarlarına «birşey» kazandıracağını umuyorlar.

Çünkü bu çizgilerin hepsi grupçudurlar. İlkel ve küçük çaplı politikalar içindedirler. Gerçekte 1 Mayıs'ın değil, onun grupsal «meyvalarının» izindedirler.

Ve 1 Mayıs'ı bir politik reklam aracı haline dönüştürme çabalarında TİP, öncülüğü kimseye bırakmak istemiyor. Çünkü TİP bu grupsal rekabet öncülüğünü, 1 Mayıs özelinde işçi sınıfı öncülüğü sanıyor. İşçi sınıfı öncülüğünün ise 1 Mayıs'da TİP Genel Başkanı ve 330 üyesi ile TİP'in şahsında somutlandığına inanıyor.

TİP bu çabalarında herkesten çok TSİP'i hedef almayı yeğliyor. Çünkü kısır politika anlayışını TSİP'e rekabet üzerine kuruyor Ve TİP'in parlamenter çalışmaya verdiği önem düzeyi normalin üzerinde olduğu için, 1979 seçimleri arenasındaki politikasını CHP'nin solundaki güçlerin ortak bir seçim bloku üzerine kurmuyor, tam tersine, TSİP'le rekabet temeline oturtuyor.

Ne gariptir ki, politikalarındaki gevşekliği, ve emdeki uysallığı ile tanınan TİP, 18 yıllık, politik yaşamı boyunca yaptığı tek keskin çıkışı da gene parlamenter plana aktarmanın yollarını aramaktadır.. Sanırız, TİP'in şu günlerde yaşadığı en ilginç paradoks budur. Çünkü kendisi sıkışmıştır, bir türlü gelişme ve yaygınlaşma gösterememektedir, bu kısırlaşma onu, pek önem verdiği seçim platformunda da güç durumlarda bırakacaktır.

Şu halde ne yapmak gerekir: sansasyon... 1 Mayıs'daki sokağa çıkma yasağı TİP'in önüne bir olanak koymuştur. Onu «değerlendirmek» ve daha sonra da bu «çıkış»ı oya tahvil etmek gerekir.

Bunu yaparken de, her nedense kendisine rakip olarak gördüğü TSİP'in 1 Mayıs'da izlediği politikayı çarpıtıp, kendine göre yorumlayarak, sunmak gerekir. Böylesi bir davranış, aynı zamanda partisinin tabanına da «moral» verecek ve bir ajitasyon enjeksiyonu olacaktır.

İşte bu nedenle, TİP, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ile tek taraflı olarak giriştiği rekabette, 1 Mayıs 1979'u bir olanak saymaktadır.

Örneğin, sıkıyönetimin iki ay daha uzatıldığı akşam, TSİP'in Anadolu teşkilâtlarına çektiği telgrafı diline dolamıştır. Bu konuda Birlik Gazetesinde yapılan açıklamada dile getirdiği noktaların hiçbirine cevap vermeyen TİP, yuvarlak sözler yoluyla bir yerlere varmak istemiştir.

TİP kendi kendisini hapsettiği dar politika alanında, manevra kabiliyeti kazanabilmek için dürüst olmayan yöntemlere başvurarak, TSİP'in 1 Mayıs politikasını kendi taraftarlarına tahrifle sunuyor. Aynı tutuma ilerleme ve Kurtuluş da katılarak, samimiyetsizliği paylaşıyorlar. Bize ise bu samimiyetsizliği teşhir etmek ve 1 Mayıs'ın özünü boşaltıp, kendi grupsal çıkarlarına kullanmak isteyenleri sergilemek düşüyor.

● TSİP, 1 Mayıs Alanının 1 Mayıs güçlerine yasaklanmasını «1 Mayıs'ın yasaklanması» olarak görmüş ve 1 Mayıs Alanı üzerinde ısrar etmiş, tüm demokratik güçlerin de bu ısrarda kararlı olmalarını, burjuvazinin gösterdiği başka alanlara kayılmamasını sonuna değin, savunmuştur. Devrimci-ilerici güçlerin önemli bir kısmının bu konudan ödün vermeyip, 1 Mayıs Alanı dışında alan aramaması sınıf mücadelesinin somutlanması olmuştur.

● Sıkıyönetimin uzatılması kesinleştikten sonra, 1 Mayıs'da 1 Mayıs Alanı'nda olmanın aldığı biçim devrimci-demokratik harekette yer alan ve toplumsal ağırlık taşıyan siyasal kuruluşları ve demokratik kitle örgütlerini temsil edecek kişilerin 1 Mayıs'da 1 Mayıs Alanı'nda bulunmaları gibi özgül bir noktada somutlanmıştır. Ve Türkiye Sosyalist İşçi Partisi bu hazırlıkta yer almıştır.

● Bu durumda, 1 Mayıs mücadelesi, mümkün olan en geniş demokratik güçleri temsil eden kuruluş yöneticilerinin böyle bir ortak davranışıyla, sembolik olmanın sınırlarını aşarak 1 Mayıs'da sınıf mücadelesinin aldığı biçimdi. TİP, kendisinin de haberdar edildiği bu somut eylem hazırlığından şimdi habersiz görünerek, içtensiz bir tutum takınmaktadır. Ve Birlik Gazetesinde Ali Aktürk'ün yaptığı açıklamada dile getirilen bu noktayı suskunlukla geçiştirmektedir.

● Bu eylemin gerçekleşmesi için Anadolu örgütlerinden üyelerin gelmesine gerek yoktur. Kaldı ki, işçi sınıfı partisi aynı zamanda muhtemel gelişimleri gören bir partidir. 1 Mayıs yasağının koyanların, 1 Mayıs'dan en az 1 gün öncesinden İstanbul'a girişleri yasaklayarak, il sınırlarındaki yolları keseceklerini İstanbul'a gelen otobüs, tren vb. gibi şehirlerarası ulaşım araçlarını kentin çok dışında bekleteceklerini tahmin etmek için kâhin olmak gerekmezdi. TSİP, Anadolu'dan gelecek asgari 5 bini aşkın üyesinin İstanbul'da 1 Mayıs'dan önce iki gün iki gece kalmasını sağlayacak olanakları araştırmayı gereksiz görmüştür. Çünkü yukarıda da belirtildiği gibi 1 Mayıs'da devrimci ilerici **siyasal veya demokratik kitle örgütlerinin yöneticilerinin ortak davranışını** 1 Mayıs mücadelesinin somutlandığı eylem olarak benimsemiştir.

● Sokağa çıkma yasağı konulduktan sonra ise bu örgütlerin yöneticilerinin 1 Mayıs Alanı'nda bulunmaları olanağı ortadan kalkmıştır. Aynı şekilde DİSK başkanı da yaptığı açıklamada DİSK üyesi işçileri sokağa çıkmaya çağırmayınca, tek başına TSİP yöneticilerinin ya da İstanbul'daki birkaç yüz TSİP'linin sokağa çıkması, işçi sınıfı kollektivitesine aykırı, ve kitlelerden kopuk bireysel bir çıkış olmaktan öteye gidemeyeceği açıktı. Böyle bir çıkışın «temsili» bir anlamı da olmayacak, çıkanlar sadece TSİP'i temsil edeceklerdi. Nitekim TİP'in ve onunla aynı davranışta bulunan grupların «eylemleri» de «yığınlarla» değil, İstanbul'da **büyük çoğunluğu öğrenci olan** birkaç yüz kişiyle yapılmıştır. Şayet TİP, ya da diğerleri, 1 Mayıs'da kitleler halinde sokağa çıksalardı, ya da hiç değilse Anadolu'dan gelmiş binlerce üyeleri ve taraftarları ile bu eylemi yapsalardı, eylemleriyle böbürlenmeye belki hakları olabilirdi ve TSİP'in Anadolu örgütlerine çekilen telgrafı kınamaları bir ölçüde makul karşılanabilirdi. Ama bu siyasetlerin hiçbiri Anadolu'daki üyelerini veya yandaşlarını İstanbul'a getirmemişlerdir. Bu nedenle onların böbürlenme alanları, İstanbul'daki **birkaç yüz kişilik «gösterilerle» sınırlıdır.** Ve böylesi eylemler kimi gençlik gruplarının her zaman uyguladıkları bir yöntemdir. Yeni bir bulgu olmadığı gibi kitlesel bir tarafı da yoktur. Bunlar, kitlelerden kopuk davranışlardır. TİP'in 1 Mayıs «eylemi» de, kitleleri temsil etmeyen bir davranış olmaktan öteye geçememiştir. Şayet TİP 1 Mayıs'da sokağa çıkan ve **TİP'den başka hiçbir kimseyi temsil etmeyen** üyeleriyle 1 Mayıs'da işçi sınıfı mücadelesini somutladığını sanıyorsa, pek yanılıyor.

Özetle, bu nedenlerden ötürü, TİP ve benzerlerinin, TSİP'i samimiyetsizlikle suçlamaları, **samimiyetsizliğin ta kendisidir.** Kendileri, DİSK'in 1 Mayıs'ı 1 Mayıs Alanı'nda kutlama konusunda gösterdiği uğraşın, **1 Mayıs öncesinde sınıf mücadelesinin** somutlandığı nokta olduğunu, TSİP'in de başından beri bu konuda ısrarlı davrandığını da bilirler, fakat gene de bilmezlikten gelirler. Kendileri Anadolu'daki üyelerini ve taraftarlarını (haklı olarak) İstanbul'a getirmezler, fakat aynı tutumu gösteren TSİP'i bu nedenle kınamaya çalışırlar. Kendileri, TSİP'in, 1 Mayıs'da Genel Başkan vasıtasıyla Parti'si'ni temsilen, diğer demokratik güçler temsilcileriyle birlikte 1 Mayıs Alanı'nda olma kararında ve hazırlığında olduğunu ve 1 Mayıs 1979 eyleminin bu özgül biçimde gerçekleşmesine çalıştığını bilirler, (bu nokta Birlik'de yazıldığı halde) gene de bilmezlikten gelirler.

Çünkü onlar 1 Mayıs 1979'u kendilerinin grupsal reklam aracı olarak kullanmak istemektedirler. Bu nedenle, tahrifat yapmak, ucuz karalamalarda bulunmak, gerçekleri ters yüz ederek göstermek, kendilerine yöneltilen eleştirileri geçiştirmek gibi bilim dışı, işçi sınıfı dışı bir tutum içindedirler.

Özellikle TİP'in, birtakım «sol»-revizyonist gruplar tarafından her gün yapılan ve aynı gruplardan bazılarının 1 Mayıs'da da İstanbul'da denediği kitlelerden kopuk, kitleleri ve onların örgütlerini temsil etmeyen bir «eylem» modelini, işçi sınıfı eylemi olarak, kitle mücadelesi olarak göstermesi akıl alacak şey değildir. acıklı ve çelişkili bir durumdur.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ise 1 Mayıs öncesinde ortaya çıkan durumu inceleyip Anadolu'daki üyelerinin İstanbul'a gelmesine gerek görmeyerek doğru yapmıştır. Ve TSİP 1 Mayıs günü birkaç yüz İstanbullu üyesinin sokağa çıkmasının sınıf mücadelesine birşey getirmeyeceğini, tersine birkaç yüz kişilik bir Partili topluluğunun böyle bir «çıkış»ının sınıf mücadelesini sulandırmak ve hafife almak olduğu bilincinde olarak davranmıştır.

Şayet sokağa çıkma yasağına karşı onbinlerce kişiyi ve hiç değilse binlerce işçiyi sokağa çıkartamıyorsan, ve bugün sınıf hareketinin bilinç ve özellikle **örgütlenme** düzeyi henüz bu noktaya yükselmemişse, birkaç yüz parti üyesiyle sokağa çıkmış olman övünülecek birşey değildir. Hele hele, böylesi bir davranışa en ileri işçi kesimini oluşturan DİSK' in tabanını, ya da hiç değilse birkaç bin kişilik DİSK üyesini bile katamamışsan, hatta bu doğrultuda herhangi bir çabada bile bulunmamışsan yaptığın gösteri eylemi değil, gösteriş eylemi olur. Kaldı ki TİP, yaptığı işin doğru olduğuna inansaydı, birkaç yüz kişilik küçük gruplarla kalmaz, kendi verilerine göre beş binden fazla olması gereken tüm üyelerini ve onlardan fazla sayıdaki sempatizanını Anadolu'dan İstanbul'a getirirdi. Ama TİP, meseleyi 1 Mayıs eylemi olarak değil, bir sansasyon sorunu ve kendince bir seçim yatırımı, bir reklam vesilesi olarak algıladığı için, birkaç yüz kişiyle yetinip, 1 Mayıs eyleminin gülünçleştirilmesine yol açmıştır.

TİP'lilerin TSİP hakkında bu konuda öne sürdükleri eylemsizlik ve korkaklık iddiaları ise gülünçtür. Azami 6 ay tecilli hapis cezasını göze almanın cesaret ve kahramanlık olduğunun nerede görüldüğü bir yana, TSİP'e ve TSİP'lilere yüreklilik ve fedakârlık konusunda TİP'in «akıl öğretmeye» kalkışması, Türkiye solunda herkesi güldürecek bir olaydır. TSİP, sınıf mücadelesinin en çetin koşullarında şekillenmeye başlayıp, doğmuş ve daha sonraki 5 yıl boyunca da en çetin sınıf mücadelesi içinde yoğrularak bugüne değin gelmiştir. Ama TSİP, daima bilimi kendisine rehber edinmiş, kitlelerden kopuk yöntemleri her zaman reddetmiştir. İyice bilinsin ki, 1 Mayıs «çıkış»ını parlamentarizm hizmetine sunmak isteyen bir anlayışla, ya da bunu öğrenci grupları arasındaki bir rekabet diye algılayan bir başka anlayışla TSİP'in aşık atacağını sanmak, en azından TSİP'i tanımamaktır.

Kurtuluş, bugüne değin izlemiş olduğu hattın içinde **tutarlı** bir davranışta bulunmuştur. Bu nedenle ona söyleyecek yeni bir sözümüz yok. Fakat TİP, kendisi sola kaydığı veya dinamikleştiği, ya da burjuva yasalarına kafa tutacak anlayışa geldiği için değil, kendi hedefleri yolunda bir araç olarak gördüğü için «1 Mayıs eylemini» gerçekleştirmiştir. Fakat her iki grup da, ne yazık ki sınıf mücadelesini karikatürleştirmeye yardımcı olmuşlardır. Çünkü 1 Mayıs'da SINIF'a yaslanamamışlardır.

Bir noktayı daha hatırlatalım: 1 Mayıs, sadece bir bayram günü değil, aynı zamanda bir **mücadele** ve eylem günüdür de.. Nitekim, dünya işçi sınıfı tarihi 1 Mayıs'larda nice çetin mücadeleler görmüş ve 1 Mayıs yasaklarına karşı yiğitçe direnmiştir. Ama bu çetin mücadele günlerinde, işçiler burjuvazinin güçleri ile karşı karşıya geldiklerinde ellerini başlarının üzerine kaldırıp kuzu kuzu teslim olmamışlardır. Hele hele, 1 Mayıs mücadelelerinde işçiler «sokağa çıkarsak ellerimizi havaya kaldırıp, nezarete gideriz, sonra da birkaç hafta içinde serbest bırakılırız» diye düşünmenin rahatlığını hiç taşımamışlardır. Fakat oirileri çıkıp, işçiler adına vekâleten mücadele yürütme görevini üstlenirse, elbette ki bu rahatlığın hesaplarını yapmak, o hesapları, daha sonraki hesaplara bağlamak, böylece ellerini havaya kaldırmayı peşinen kabul etmek gibi olumsuzluklar da gündeme gelir. Ve ne yazık ki, bunun da adı onların dilinde «1 Mayıs'da işçi sınıfının direnişi» olur. Bilimde ise **SAMİMİYETSİZLİK** ve **FIRSATÇILIK** denir buna!..

Sınıf mücadelesiin böylesine karikatürleştirmenin ve «pek devrimci» görünüm altında, teslimi —ve dolayısıyla teslimiyeti— kabullenerek yola çıkmanın yeni bir örneğidir bu yapılan.

Fakat TİP yöneticilerinin cezaevinde bulundukları günlerde **dayanışma görevini öne çıkartıp**, bu konuda susmuş olmamızı TİP'liler yanlış yorumlamış olacaklar ki, çirkin tezvirat, iftira ve çarpıtmalardan çekinmediler. Onların ve aynı «yıpratma» kampanyasına katılanların bu eğilimlerini demaske etmek görevini önemsemek gerekti.

1979 Seçimlerinde CHP'nin Solundaki Güçlerin Siyasal İşbirliği İçin

Bu yıl yapılacak Senato seçimlerinin, kitlelerdeki politikleşme sürecinin hızlanması, sosyalist siyasal çalışmanın seçim platformunu değerlendirmesi ve genel demokratik mücadelenin geliştirilmesi açılarından taşıdığı önemi geçen haftaki yazımızda özetlemiştik.

Orada da belirttiğimiz gibi, seçim platformunda bizleri bekleyen sorumluluklar sadece sosyalist görevlerden ibaret değildir. Yalın bir şekilde ifade edecek olursak, seçimlerde yapılması gereken siyasal çalışmalar biribirinden soyutlanmaması gereken değişik kategorilerdir:

— **Sosyalist Görevler:** İleri işçiler başta olmak üzere politikleşme sürecindeki emekçi yığınların sosyalizme kazanılması doğrultusunda ajitasyon ve propagandanın yaygınlaştırılması, siyasal gerçeklerin en geniş kitlelere açıklanması, kendisini sol olarak tanıtan reformizmin teşhir edilmesi, sosyal demokrasiye karşı emekçi halkımızın sınıf güçlerinin duyduğu tepkilerin spontane olanlarına politik bilinç ve içerik kazandırılması, kapitalist sistemin sergilenmesi, işçi sınıfının ekonomik mücadelesinin ideolojik ve POLİTİK mücadeleyle bütünleştirilmesi gereğinin hoşnutsuz kitlelerde bilince çıkartılması, sosyal devrim sorununun ele alınması ve dolayısıyle siyasal iktidar hedefinin vurgulanması.. vb. gibi belli başlı görevler doğrultusunda seçim platformunu değerlendirmek, seçimlerle ilgili sosyalist görevlerdendir.

— **Genel Demokratik Görevler:** Anti-faşist mücadelenin güçlendirilmesi hedefi başta olmak üzere, faşist olsun ya da olmasın her türlü siyasal gericiliğe ve anti-demokratizme karşı genel demokratik mücadelenin geliştirilip yaygınlaştırılması, daha geniş kitlelerin demokratik harekete çekilmesi yolunda seçim ortamının değerlendirilmesi ise genel demokratik görevler arasındadır.

— **Anti-Faşist Mücadele:** Faşizmin teşhir edilmesi, faşist milliyetçi hareketin emellerinin ve yöntemlerinin kitlelere açıklanması, sosyal demokrasinin faşizm konusunda yarattığı kavram kargaşasının önlenerek, faşizmin Amerikan emperyalizminden ve yerli egemen güçlerin en zorba kesimlerinden kaynaklanan **sınıfsal temelinin** gösterilmesi, anti-faşist mücadele ilkelerinin ve yöntemlerinin vurgulanması yolunda seçim platformunun değerlendirilmesi ve en önemlisi anti-faşist güçlerin beraberliğinin seçimlerde somutlanması, seçimler düzeyindeki asgari anti-faşist ödevlerdir.

— **Ulusal Demokratik Haklar:** Genel demokratik mücadelenin diğer bir önemli bileşeni de, hiç kuşkusuz, mazlum millet üzerindeki egemen milliyetçi ve şoven baskılara karşı, ulusal demokratik hakların savunulması, temel insan özgürlüklerinin tümünün bir bütün olarak kavranması, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin Avrupa İnsan Haklarını Koruma Sözleşmesi'nin, Helsinki Konferansı Sonuç Belgesi'nin ve Lozan Antlaşması'nın ilgili demokratik hükümlerinin Türkiye'de hayata geçirilmesi yolundaki acil demokratik mücadelenin güçlendirilmesi için seçim çalışmaları işlevli kılınmalıdır.

Görüldüğü gibi, seçimlerde sosyalist siyasal çalışmaların yanısıra, pek çok önemli demokratik görev de önümüzde durmaktadır.

Uzun erimli siyasal programları farklılık taşıyan devrimci-ilerici siyasal çizgilerin, güncel planda faşizme, emperyalizme ve tekellerin egemenliğine karşı işbirliği yapmaları ne denli doğalsa, bunun bir parçası olarak aynı güçlerin seçim platformunda da devrimci-demokratik bir SİYASAL İŞBİRLİĞİ'ni gerçekleştirmeleri o ölçüde gereklidir.

Kaldı ki, sosyalist hareketin bölünmüşlüğü ve ayrı ayrı siyasal örgütlenmelerin bulunması, böylesi bir seçim işbirliğini daha da gerekli kılan bir olgudur. Özellikle, sosyalist siyasal güçler, kendi bağımsız çizgilerini ve programlarında, stratejik doğrultularında öngördükleri uzun erimli hedeflerini korumak kaydıyla, **SEÇİM DÜZEYİNDE** ortak siyasal iş ve eylem birliği yapabilirler ve **yapmalıdırlar.**

Bugün Türkiye'de muazzam bir emekçi halk potansiyeli bulunmaktadır. Sosyalist politik hareketin bölünmüşlüğü ve soldaki siyasal güçlerin dağınıklığı nedeniyle, geçtiğimiz yıllarda işçi sınıfı ve emekçi halk mücadelesinin **siyasal alanda** güçlü bir şekilde somutlanmasını engellemiştir. Solun siyasal mücadele arenasındaki bu bölünmüşlüğü ve dağınıklığı, egemen gericiliğin işine yaradığı gibi, tekelci sermayeye ve ortaklarına karşı ekonomik alanda sınıf mücadelesini sürdüren emekçi kesimlerin de siyasal alanda sosyal demokrasi tarafından yanıltılmasını getirmiştir. Solun siyasal dağınıklığı ve bölünmüşlüğü nedeniyle işçi sınıfımızın ve ileri emekçi halk güçlerinin dinamik sosyal mücadelesi, politik planda merkezileşip, cepheleşememiş; böyle olunca da, kitleler MC ile CHP arasında bir siyasal tercih yapmakla başbaşa bırakılmıştı. Sosyal demokrasi ise solun dağınıklığından yararlanarak MC'nin karşısında demokratik bir alternatif halinde geniş bir destek bulmuştur.

Sosyal demokrasinin kısa zamanda iflasıyla, kitleler sosyal demokrat gözbağından kurtulma sürecine girmişler ve sola doğru açılmaya başlamışlardır. Sosyal demokrasiden kopan emekçi kitlelerin sosyalizme ve sosyalist siyasal mücadeleye kazanılması için sosyalist politik hareketin güçlü bir politik alternatif halinde bulunması gerekir. Bugünkü bölünmüşlük ortamında ise bu alternatifin oluşmaya başlaması ancak sosyalist ve demokratik birlik politikalarının, kitlelerin bu yöndeki talep ve özlemlerinin gerçekleşmesiyle mümkündür.

İşçi sınıfının ve emekçi halkın çıkarlarını düşünen her devrimci kuruluş ve kişi, sosyalist hareketin birleşip merkezileşmesi ile tüm devrimci-ilerici güçlerin her alandaki siyasal işbirliğinin acilen gerçekleştirilmesi süreçlerini hızlandırmakla yükümlüdür.

Sosyalist siyasal güçlerin birliği ve solun birlikteliği yolunda, 1979 seçimleri, reddedilmeyecek bir platform olarak değerlendirilmelidir.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, bu siyasal işbirliğini CHP'nin solunda kalan —ve maoculukla işbirliği içinde olmayan— politik güçlerin ortak seçim bloku olarak somutlamaktadır. Bu politika, seçim konusu dışında da ve seçimler gündeme gelmeden önce de, TSİP'in güttüğü genel işbirliği politikasının, seçimlerdeki özel bir yansımasıdır. Nitekim TSİP, daima CHP'nin solunda kalan, sosyal ve siyasal vakıa niteliği taşıyan tüm siyasal güçlerin işbirliğini ısrarla savunmuş, bu konuda ısrarlı ve yapıcı çalışmaları her alanda sürdürmüştür.

TSİP, soldaki bu siyasal işbirliğinin **merkezi** düzeyde gerçekleşmesi gerektiğini daima belirtmiş, bunun mümkün olmadığını gördüğü her defasında bu işbirliklerini **yerel** düzeylerde kurmak için çaba göstermiştir.

1979 eseçimleri de şu anda devrimcilerin ve ilericilerin aldırmazlık edemeyecekleri demokratik bir politik olay niteliğindedir. Sosyalizmin yaygınlaşması, solun yakınlaşması, faşizmin ve her türlü siyasal gericiliğin geriletilmesi, demokratik hareketin ve emekçi halk mücadelesinin mevzi kazanması doğrultusunda bu politik olaya işlev kazandırmak gerekir.

14 Ekim'de seçimlere sosyalist hareketten katılacak iki parti bulunmaktadır: TSİP ve TİP. Fakat gerek genel sosyalist hareket içindeki, gerekse tüm devrimci-demokratik mücadele saflarındaki siyasal çizgiler bu iki partiden ibaret değildir.

TSİP, seçimlere parti olarak katılsın ya da katılmasın **soldaki tüm siyasal güçlerin** ortak bir platformunun kurulmasını öngörmekte ve bu doğrultuda ısrarlı bir uğraş sürdürmektedir. Ve bu çabasını daha da yaygınlaştıracaktır.

TSİP sosyalist hareket içinden seçimlere katılma hakkına sahip olan iki partinin (TSİP ile TİP'in) seçim işbirliği konusunda diyalog kurmaları ve olanakları aramaları ve böyle bir işbirliğinin, şu anda seçimlerde temsil edilme hakkına ya da olanağına sahip bulunmayan, fakat solda siyasal ağırlık taşıyan politik çizgileri kapsaması konusunda ısrarlıdır. Bu nedenle, öncelikle sosyalist hareket içinde gördüğü siyasal hareketlere öneri girişiminde bulunmuştur.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, devrimci-demokratik saflarda bulunan ve siyasal bir işlev sahibi olan tüm politik hareketlerin —parti halinde olsunlar ya da olmasınlar— ortak seçim platformunun oluşturulması, böyle bir platformdan kimsenin soyutlanmaması için çabaların ısrarla sürdürecektir.

TSİP, önce böyle bir seçim bloku oluşturularak, seçimlerde siyasal çalışma beraberliğinin sağlanması konusunun bu işbirliğinde taraf olacaklar açısından **prensip olarak** kabul edilmesi gerektiği inancındadır. Şayet, seçim işbirliği alanında taraf olanlar, ilkesel bakımdan bu görüşü benimserlerse, ayrıntılı ilkelerin ve yöntemlerin tartışılması mümkün olacaktır. Böyle bir işbirliğini kabul eden her siyasal hareketin hiç kuşkusuz platforma önereceği ve ortak olarak benimsenmesini isteyeceği ilkeler ve yöntemler bulunmaktadır. Esas olan, bu platformun açılmasının gereği konusunda temel prensip beraberliğe varmak ve tüm önerilerin görüşüleceği ve ortak noktaya varmak için çaba gösterileceği platformu yaratmaktır.

Bu sağlandığı takdirde, o platforma katılacak tarafların, ortak görüşmeler yoluyla somut bir çalışma programında anlaşmaları gerçekleşebilecektir.

Asıl belirleyici olan —**siyasal çizgiler arası**— merkezi işbirliği oluşursa, toplumda saygınlığı bulunan ve herhangi bir siyasal hareket içinde yer almayan tutarlı devrimci, ilerici, demokrat nitelikli kişilerin de işbirliğine kazanılması mümkün olacaktır.

Şu halde, birinci derecede kendisini dayatan gereklilik, siyasal işbirliğidir. Böyle bir siyasal işbirliğinin mümkün olduğu kadar geniş ölçüde sağlanması çalışmalarının yanısıra, emekçi halk hareketinde önemli işlev sahibi demokratik örgütlerle de diyalogların sürdürülmesi, ve böylelikle siyasal olsun ya da olmasın, tüm devrimci-ilerici örgütlerin ve güçlerin etkin bir ortak platformunun kurulması seçimlerle ilgili en önemli görevdir.

Türkiye solundaki grupçuluk zaafının, bu yoldaki çabalara getireceği olumsuzlukları, ve böyle bir işbirliğinin gerçekleştirmenin taşıdığı zorlukları bilmekteyiz. Üstelik solda siyasal işbirliği geleneğinin hemen yok denecek kadar zayıf olduğu günümüz Türkiye'sinde, bir seçim bloku oluşturmak gibi bugüne değin gerçekleşmemiş bir çalışmayı başarmanın hemencecik ve kolayca sağlanamayacağı, onun olanaksızlığını göstermez. Zorlukları yenmek sadece gerekli değil, **mümkündür** de.

Sorun her şeyden önce bir İLKE SORUNU'dur. İşçi sınıfının ve emekçi halk güçlerinin birliğini ve birlikteliğini gözetme tutumunu öne çıkarma sorunudur. Bugüne değin sürdürülen grupçuluklardan ders alma ve emperyalizme, faşizme, tekelci sermayeye karşı ortak mücadele hattını seçimlerde somutlama, daha sonra da bunu kalıcı siyasal işbirliğine dönüştürme sorunudur.

Önerimiz, sadece bilimin sosyal pratik için gösterdiği bir genel doğruyu savunmak değildir. Bu genel doğrunun hayata geçirilmesi için kararlı, ısrarlı ve fedakâr bir çalışma sürdürmektir. Ve önerimiz, sadece bununla da sınırlı değildir. Bugünkü özgül koşullarda emekçi halk kitlelerinin nabzını tutanlar ve kitlelerden kopuk olmayanlar bilirler ki, böyle bir işbirliği, emekçi halk güçlerinin şu anki çok somut, çok acil beklentisidir, özlemidir.

TSİP'in TİP'e Yaptığı İşbirliği Önerisine Karşı Çıkmak Kitlelerin Özlemleriyle Bağdaşmaz

Bilindiği gibi Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin, Türkiye İşçi Partisi'ne 17 Nisan 1979 tarihinde yapmış olduğu somut işbirliği çağrısına, bu yazının kaleme alındığı tarihe kadar henüz herhangi bir cevap gelmemiştir. Söz konusu çağrı, demokrasi güçlerinin iş ve eylem birliğini isteyen, soldaki dağınıklığının giderilerek ülkemizdeki sol potansiyelin desteğini kazanacak bir toparlanmayı özleyen geniş kitlelerde geniş yankı uyandırmıştır. Gazetemizin bir süre açtığı *«Anti faşist güçlerin iş ve eylem birliği»* ile ilgili ankete gelen cevaplar, —daha henüz yayınlanmaya başlamamıştır— bu gerçeği kanıtlamaktadır.

Biz ummaktayız ki, «Örgütlü birleşik güç yenilmez» diyen ve devamlı demokrasi güçlerinin iş ve eylem birliğinin önemini dile getiren TİP —ve TİP'liler— de TSİP'in işbirliği çağrısını olumlu karşılayacaklardır.

Ancak bu sırada bazı olumsuzluklara da rastlanmıyor değil. Elimize «Bülten» isimli iki yayın geçti. Birinin üzerinde TİP İstanbul İl Örgütü'nün, diğerinin üzerinde ise TİP Trabzon İl Örgütü'nün yayını olduğu yazılı. 1 Haziran 1979 tarihli ve 11 sayılı İstanbul Bülteni'nde *«Beş Partiden Biri Politika Yapıyor»* başlığı altında şunlar yazılmış:

«Bu taktiğe ihtiyaç duyanlardan biri de TSİP'tir. YÜRÜYÜŞ, TSİP'in 1 Mayıs'taki tavrını belgeledi. TSİP, kapının arkasında 1 Mayıs'a katılmama kararı alıyor, kapının önünde pehlivan kesiliyor. TSİP yönetimini tanıyanlar için haber şaşırtıcı olmamalı,

«Bilimsel sosyalist partilerin politikalarında temel özellik, bu partilerin özleriyle sözlerinin bir olmasıdır. Bu nokta, sosyalist politika ile burjuva politikasını birbirinden ayıran önemli bir çizgidir.

«1 Mayıs derdinden muzdarip olan TSİP yönetimi, kamuoyundan olumlu puan toplayabilmek amacıyla Partimize «Birlik» çağrısında bulundu, «Öneriler» getirdi. TSİP yönetimi, nazik durumunu politik atraksiyonlarla kurtarmaya çalışıyor.

«Sınıf mücadelesinde partiler vardır, particikler vardır. Particiklerin özelliği, turp gibi olmalarıdır. Bunların dışları kırmızıdır, ama içleri beyazdır. Ülkemiz koşullarında birlik önemli bir konu. Birlik konusunu olur olmaz ellere, hele sahte birlikcilere hiç bırakmayacağız.

«Partimiz bütün anti - faşistlere birlik için elini uzatıyor. TSİP'lilere de. Ama onlardan dürüstlüğün asgari gereklerini yerine getirmelerini istemeye hakkımız var herhalde.»

Başlıktaki ve yazıdaki «Üslûp»un yakışıksızlığı üzerinde duracak değiliz. Ancak yazının «İçeriği» de bir yakışıksızlık örneği. Sanırız çoğu TİP'liler de, yazıdaki tahrifatları ve insicamsızlığı, İstanbul gibi bir örgütlerinin niteliğini belirlemesi açısından biraz üzüntüyle karşılayacaklardır!

TİP İstanbul örgütü, TSİP' in TİP'e işbirliği çağrısını «politik atraksiyon» diye tanımlıyor. Yani *«TSİP işbirliğinden yana değil ama öyle gözükerek* puan toplamak *istiyor»* demeye getiriyor. Daha sonraki bir bölümde ise TSİP'liler için «sahte birlikciler» deyimi kullanılıyor.

Diyelim ki gerçekten böyle! Yani TSİP, işbirliği önerilerinde samimi değil! Bunu açığa çıkarmanın ve TSİP'in bu «yanlış» politikasını mahkûm etmenin tek yolu vardır: *TSİP' in önerdiği somut işbirliği politikasına «evet» demek ve hemen somut işbirliğine girişmek!* TSİP'in samimi olmadığını açığa çıkarmanın başka yolu yoktur. Üçüncü Enternasyonal'in ünlü 7'inci Kongresi' nin açış konuşmasında Dimitrov aynen şöyle söylüyordu:

«Bazıları «Komünistler birleşik cephe sloganını salt bir manevra olarak kullanıyorlar» diyorlar. Madem öyle, diye cevap veriyoruz biz de, siz bu «Komünist manevrası»nı, birleşik cepheye dürüstçe katılarak niçin teşhir etmiyorsunuz?»

TİP İstanbul örgütü politik atraksiyon diyor, Dimitrov ise «manevra» kelimesini kullanıyor. Ama hangisi olursa olsun böylesi davranışları açığa çıkarmak için yol bir: *Konunun gereği ne ise onu yapmak!* Yani birlikse, birlik; işbirliği ise, işbirliği. TİP bunları yapmalı ki «sahte birlikçiler»in «politik atraksiyon»larının «iç yüzü» ortaya çıksın!

Herkes biliyor ki, TİP siyasi platformda somut iş ve eylem birliği için şimdiye değin kılını dahi kıpırdatmamış —5 Haziran 1977 seçimleri öncesinde CHP'ye yapılan «anti - emperyalist, anti - faşist» güçbirliği çağrısı hariç— değildir. Öyleyken yazının son paragrafında bir de ne görüyoruz: TİP *«Bütün anti - faşistlere —bu arada TSİP'lilere de— elini uzatıyor»* muş! Bizim bildiğimiz kadarıyla bu güne değin TİP' ten TSİP'e tek bir somut işbirliği çağrısı gelmiş değildir. Ve faşizm bunca azgınlaştığı halde TİP'den tek bir kuruluşa veya kimseya işbirliği önerildiğini duyan yoktur. Oysa TSİP' len hem TİP'e, hem de anti - faşist saflarda yer alan diğer —siyasi olsun olmasın — kuruluş ve çizgilere gerektiğinde somut işbirliği önerileri götürülmüştür. Hem de «politik atraksiyon» için hiç bir gerekçe olmadığı durumlarda bu yapılmıştır. TSİP Genel Başkanı, Aralık 1977'deki mahalli seçimlerde yaptığı radyo knuşmalarından birisinde TİP'e ve diğerlerine yapılan somut işbirliği önerisini bütün Türkiye'ye açıkça ilân etmiştir. Ve TİP'den bu konuda her hangi bir tekzip gelmiş değildir.

TİP'in İstanbul örgütü, olup bitenleri bu ölçüde tepetaklak etmekten, demokrasi saflarında işbirliğinin böylesine önem kazandığı bir ortamda, acaba ne gibi bir «yarar» ummaktadır?

Üstelik TİP İstanbul Örgütü, TSİP'in TİP'e işbirliği önerisinin olumlu bir şey olduğunu satırlar arasında itiraf etmekten de geri kalmıyor. Böylesi bir işbirliğinin *«Kamuoyundan olumlu puan toplayacağı»* ifade etmek başka anlama gelmez! Demek ki kitleler TSİP' le TİP'in işbirliğini olumlu karşılıyorlar.

«Trabzon Bülteni»nde ise şöyle denilmektedir:

«Sosyalist hareket, hele bu hareketin partisi olmak iddiası ciddi bir iştir. Konunun ciddiyeti kavranmazsa, ya da öznel etmenler nesnel gerçekliğin önüne geçirilirse, uğranılan zarar, yanlışı yapanın boyutlarını da aşar. Yanlışın zararı genel olarak sosyalist harekete dokunur. Yapılan çağrılar subjektiv özlemlerin değil, sosyalizmin biliminin ışığında yapılmalıdır. Tüm anti - faşistlere, demokratlara yönlendirilmesi gereken çağrılar sosyalist birlik adına yapılırsa, bu bir yanıyla anti - faşist cepheyi zedelerken, diğer yanıyla işçi sınıfı partisi kuramını hareketinin tekleşme sürecini bulandırır. Bilimsel sosyalistler sapla samanı birbirine karıştırmazlar.»

Trabzon TİP örgütü de TSİP'in TİP'e işbirliği önerisine karşı çıkmaktadır. Teksir metnindeki baskı karışıklıkları nedeniyle —tarafımızca düzeltilmeye çalışılmıştır— işbirliği önerisine karşı çıkışa mesnet edilen «gerekçe»yi anlamak bir hayli zor olmaktadır. Anlaşıldığı kadarıyla TİP Trabzon Örgütü TSİP'in TİP'e yaptığı işbirliği çağrısına «sosyalist birlik adına» yapılıyor diye karşı çıkmakta ve böyle bir çağrının «tüm anti - faşistlere ve demokratlara yönlendirilmesi» gerektiğine işaret etmektedir. Görüldüğü gibi *sosyalit birlik* ile *anti faşist işbirliği* arasındaki ilişkiyi kavrayamamaktan ileri gelen kargaşa Trabzon'lu TİP'liler için de geçerli! Üstelik bu konularda TSİP'in yıllardır ne dediklerine ufacık bir göz bile atılmadığı ortada. Dahası, TSİP'in TİP'e yapmış olduğu çağrının metni dahi okunmadan yukarıdaki satırlar kaleme alınmış. Çünkü hatırlanacağı üzere sözkonusu çağrıda *belli so-*

mut konular ele alınıyor ve bu konularda işbirliği yapılması öneriliyordu. Çağrı öylesine somut yapılmıştı ki, TSİP'in yıllardır savunduğu ve uğrunda çaba gösterdiği *sosyalist birlik* konusu, çağrının somut kapsamı içine girmediğinden, çağrı metninde tek bir yerde olsun, anılmıyordu. Böyleyken, TİP Trabzon örgütü TSİP'in net bir şekilde söylediklerini bir kenara bırakıp, keyfince tahrifat yapmayı ve konuyu muğlaklaştırmayı her halde «politika yapmak» sanıyor! Yine soruyoruz. Böylesi davranışlar iş ve eylem birliğinin onca hayati olduğu şu günlerde acaba neye hizmet eder? TİP'in Trabzon il örgütü bunları hiç düşünmüyor mu? TSİP'in TİP'e iş ve eylem birliği önerisine karşı TİP'in iki il örgütünden gösterilen tepkilere değinmeyi gerekli gördük. Çünkü bu tepkilerden birisi İstanbul'dan geliyor! Ve TİP'in Genel Merkezi de İstanbul'da. Üstelik her iki örgüt aynı binada. Ve İstanbul İl Başkanı aynı zamanda TİP MYK üyesi! Ayrıca, bildiğimiz kadarıyla, Trabzon İl Örgütü'nün başında da evvelce uzun süre İstanbul teşkilâtında görev almış birisi var.

Bunlar meselenin bir yanı. Bir de «parti disiplini» ile, TİP'lilerin hiç ağızlarından düşürmedikleri «parti disiplini» ile ilgili bir yanı var. TSİP, TİP'e bir öneri götürmüş. İyi veya kötü! Buna cevap vermek görevi TİP'in Genel Merkezi'ne düşmez mi? Oradan bir cevap gelmeden alt örgütler nasıl olur da tavır alabilir, tepki gösterebilirler? Böylesi, işçi sınıfı partisi disiplini ile nasıl bağdaşır? Şimdi TİP, TSİP'in işbirliği önerisini olumlu karşılarsa bu iki il örgütünün durumu ne olacaktır?

Bu son nokta işbirliği çağrısına karşı TİP'in alacağı tutum konusunda endişelerimizi arttırmaktadır. Çünkü bir parti teşkilatı, hele İstanbul gibi bir teşkilât, herhalde Genel Merkeze ters düşmek istemez. Ya da ters düşmeyeceğini *bildiği* için böyle davranabilmektedir!

Biz bu noktada şunu bir kez daha vurgulayacağız. Demokrasi saflarında yer alanlar, solda birliği isteyen işçiler, emekçiler gibi TİP'in önemli bir bölümü de TSİP'le TİP'in işbirliğinden yanadırlar. Böylesi bir işbirliğinin engellenmesi yıpratılması sanırız hem anti - faşist mücadeleyi yürütenler, hem de solda birliği savunanlar, hem de TİP'liler tarafından hoş karşılanmayacaktır!

İTALYAN SEÇİMLERİNİN ARDINDAN

İtalya'da genel seçimler geçtiğimiz günlerde yapıldı. Seçimlerin sonucunda Hristiyan Demokrat Parti oyların % 38.3'ünü, İtalyan Komünist Partisi (İKP) % 30.6'sını alırken, geriye kalan oylar seçime katılan diğer partiler arasında dağıldı.

Kazananın olmadığı İtalyan seçimlerinin ardından ilk olarak değerlendirilmesi gereken nokta Hristiyan Demokratların üstünlük sağlama yolunda giriştikleri harekâtın kesin başarısızlıkla sontuçlanmasıdır. Nitekim, seçim sonuçları üzerine bir konuşma yapan İKP Genel Sekreteri Berlinguer, 1976 seçimlerine kıyasla Partisinin oy kaybına uğradığını, ancak Hristiyan Demokratların yeniden egemenlik kurma ve İKP'nin ilerlemesini engelleme girişiminin de başarısızlıkla sonuçlandığını belirtti. Seçim sonuçları Hristiyan Demokratlara «İKP'den kurtuluş» olmadığını bir kez daha açık bir şekilde gösterdi.

Bu önemli sonuç gözardı edilirken, Türkiye burjuva basını İKP'nin uğradığı oy kaybına yer verdi. Ülkemizde demokrasi güçlerinin yükselen mücadelesi karşısında ne yapacağını bilemez hale gelen faşist ve gericilerin ağzında sakız edilmesine, burjuva basınında çarşaf çarşaf komünistlerin bozgunundan (!) söz eden başlıklara rastlanmasına karşılık, daha «çağdaş» dünya basınında İKP'nin oy kaybından «temkinli» bir dille söz edilerek, seçimlerin sonucunda «komünist tehlike»nin hâlâ varlığını sürdürdüğü şeklindeki yorumlara yer verildi.

Seçimin sonucunda İKP' nin uğradığı oy kaybı başlıca birkaç etkene bağlanabilir. Bunlardan bir tanesi, ne pahasına olursa olsun İKP'yi hükümet ortağı görmek istemeyen emperyalizmin son zamanlarda daha da körüklediği anti - komünist propagandanın seçmen kitlesinin belirli bir bölümü üzerinde etkinliğini koruyor olmasıdır. Seçim konuşmalarından birinde Berlinguer kendilerine karşı yürütülen propagandayı mizahi bir örnekle şöyle anlatıyordu:

«En gerici Hristiyan Demokratlar Komünistlerin çocukları yediğini söyler; daha açık fikirli Hristiyan Demokratlar da bizim çocukları yediğimizi söylerler; en açık fikirlileri de ne yazık ki aynı şeyi söylerler!»

Ülkemizde de ne olduğu pek iyi bilinen «komünizm umacısı» propagandası İKP'nin oylarını etkilemiştir.

Anti - komünist propagandanın seçimler öncesinde önemli ölçüde yararlandığı bir malzeme de ülkedeki «uzaktan gümdümlü» gözü kara bireysel terör hareketleri olmuştur. İKP' nin bireysel terör karşısındaki kararlı tutumuna rağmen sözde «komünist» bireysel terörizmin özellikle orta tabakalar arasında yarattığı yılgınlığı İKP aleyhine kanalize etmeye çalışan burjuvazi bunda belirli ölçüde başarılı olmuştur.

İKP'nin oy kaybında bir başka etken 1976 seçimlerinde özellikle Güneyde kazandığı bir kısım oyların kaymış olmasıdır. Özellikle 1976 yerel seçimlerinde Güneyde yoksul halkın oyunu alan İKP, ağırlaşan yaşama koşulları karşısında kısa zamanda çok şeylerin değişmesini bekleyen bezgin unsurlardan bu kez daha az oy alabilmiştir. Yine kentlerin belediyelerinde ve çeşitli yönetim kademelerinde işbaşına gelen komünistlerin de «bir şeyi düzeltemediğinden» (!) yakınan küçük burjuva sabırsız oyların kayması İKP oylarında belirli bir düşüşü getirmiştir.

1976 seçimlerine katılmamış olan yeni «sol» partilerin bu kez seçime girmesinin de İKP oylarında kayba yol açtığı söylenebilir.

İKP oylarıyla ilgili olarak değerlendirilmesi gereken bir diğer nokta, seçim sisteminin yapısıdır. Seçimlerde Hristiyan Demokratların 13 milyon 235 bin dolayındaki oylarına karşılık, İKP 10 milyon 625 bin civarında bir oy almıştır. Bu sonuç komünistlerin bozgunundan (!) sözedenleri yeterince gülünç duruma düşürmektedir. Öte yandan yine seçim sisteminin yapısından kaynaklanan bir sonuçla % 5'lik oy kaybına uğrayan Hristiyan Demokratlar yalnızca 1 milletvekili kaybederken, % 3.8'lik oy düşüşü İKP'ye 26 milletvekilliği kaybettirmiştir.

Aradaki bu oransızlığın nedeni, İKP'nin etkin olduğu yoğun nüfuslu kuzey sanayi bölgelerinde bir milletvekili çıkarmak için gereken oy sayısının, güneyde genellikle Hristiyan Demokrat'ların etkisindeki daha az nüfuslu kırsal seçim bölgelerine kıyasla, daha yüksek olmasıdır. Bu durum hemen bütün kapitalist ülkelerde burjuva seçim sisteminin belirgin ortak tecellilerinden birisidir. Yukarda da değindiğimiz gibi güney bölgelerinde bundan önceki seçimde İKP'ye verilen oylarda bu defa az da olsa görülen kayma bu bakımdan komünist milletvekilleri sayısını olumsuz etkileyen ek bir faktör olmuştur.

Kısacası, bizdeki burjuva basında abartılan İKP'nin milletvekili sayısındaki düşüş, aslında İKP'nin aldığı oy sayısını doğru yansıtmamakta, İtalyan seçmeninin İKP'ye ve onun önerdiği siyasetlere teveccühüne hiç de söylenildiği kadar «gölge» düşürmemektedir.

Bundan sonra ne olacaktır? Hristiyan Demokratların diğer üç merkez partisiyle kuracağı bir koalisyon ancak Sosyalistler desteklediği takdirde çoğunluğu sağlayabilecektir. Komünistleri hükümet ortağı istemeyen akıl hocaları, Hristiyan Demokratlara, Sosyalistlere ödün vermeyi ve onların desteğini kazanmayı öğütlemektedir. Sosyalist Parti'nin lideri Craxi ise Hristiyan Demokratlarla ortak hükümet kurabileceğini, ancak «koşulları» olduğunu söylemektedir. Seçimlerde anti - komünist propaganda yürütmekten bu defa da geri durmayan Sosyalist Parti, seçimlerin ardından kendisine bir yerler kapmaya çalışmaktadır. Öte yandan parti içindeki sol kanat, komünistlerle işbirliği yapılmasından yana olduğunu belirtmektedir.

Tüm bu gelişmeler sonucunda İKP dışında bir hükümet kurulsa bile, yine de İKP ile anlaşma zemini aranacağı açıktır. Son seçimler toplumsal ve siyasi sorunların çözümü için İKP ile anlaşılmaksızın hiçbir somut adımın atılamayacağını bir kere daha ortaya koymuştur.

141-142 VE SANAT

Türkiye'nin siyasal yaşamında emekçi sınıfların mücadelesine karşı burjuva baskı araçlarından biri olarak sürekli kullanılmış olan 141 ve 142. maddeler, herhalde son günlerini yaşamaktadır. Çünkü, demokrasi mücadelesinin dünden bugüne büyük ölçüde dönüşüme uğrattığı toplumsal koşullarda bu maddeleri daha fazla ayakta tutmanın fiilen olanağı kalmamıştır.

Emekçi sınıf mücadelesinin bütün alanlarında bir baskı unsuru olarak kullanılan bu maddelerden en çok zarar gören kesimlerden biri de sanatçılar olmuştur. Çünkü, bu maddelerden biri, işçilerin ve tüm emekçilerin burjuvaziye karşı verdikleri mücadeleyi **örgütlemelerini** yasaklamakta, bir diğeri de, emekçi sınıf ideolojisinin ve buna bağlı olarak gelişen demokratik kültür unsurlarının, genel toplumsal kültür içindeki boyutlarını daraltmaya yönelik olarak kullanılmaktadır. Emekçi sınıfların bütün faaliyeti, son tahlilde, onların gerici burjuva egemenliğine karşı verdikleri mücadeleye hizmet etmektedir ve 142. madde, buna yönelik saydığı her düşüncenin savunulmasını ve yaygınlaştırılmasını yasaklayan yanıyla, sanatın da gelişmesinin önünde bir **nisbi** engel, sanatçının kolunda ise **mutlak** bir kelepçe olagelmiştir.

Edebiyatçılar, çevirmenler, şairler, yayıncılar, gazeteciler düşünürler... Bu maddelerin 43 yıllık tarihine kısa bir göz gezdirildiğinde bu «meslek» mensuplarından yüzlercesinin mahkûm olduğunu, sürgünde yaşadığını, zulmün her türlüsüne maruz kaldığını görmek mümkündür. Edebiyatımızda «mahpus» yaşamı o denli geniş bir yer tutmaktadır ki, hemen her yazarımız, buna ilişkin, anlatılmaya değer bir «anı»ya sahiptir!

Sanat, genel olarak düşünme ve anlatma faaliyetleri üzerine kurulu olduğu, 141 ve 142. maddeler de öz olarak bu iki faaliyet biçimini sınırlamayı amaçladığı için, hemen bütün sanatçılar, bu maddelerin karşısında, dolayısıyla kültürel yaşamda demokratikleşmeden yana tutum almaktadırlar. Sanatçı kitlesiyle egemen sınıflar arasındaki çelişkinin yaygınlığı, demokrasi mücadelesinde sanata önemli bir görev yüklemekte, sanatçıların bu alana yığılmasını getirmektedir.

Ancak sanatın, 141 ve 142. maddeler tarafından, ya da genel olarak burjuva baskıları tarafından kucaklanamayacak bir yanı da vardır. Bu nedenle Türkiye'de baskıcı yasalar yüzünden sanatçının örgütlenemediğinden sözedilse bile, sanatın yaygınlaşmasının, gelişmesinin ve işlevini yerine getirmesinin bu yoldan hiçbir zaman engellenemediğini ve engellenemeyeceğini de görmek gerekir.

Olan da budur. Nazım'ın kitapları yasaklanmıştır ama, şiirlerinin ezberlenmesinin önü alınamamıştır. Mesajı, insan ilişkilerinin canlı platformundan soyutlanmak istenmiştir ama, üretkenliği zindana sığmamıştır. Sebahattin Ali'den, Enver Gökçe'den, Aziz Nesin'den, Orhan Kemal'den ve diğerlerinden bütün engellemelere rağmen bugüne birşeyler, hem de çok şeyler kalmasının önüne geçilememiştir.

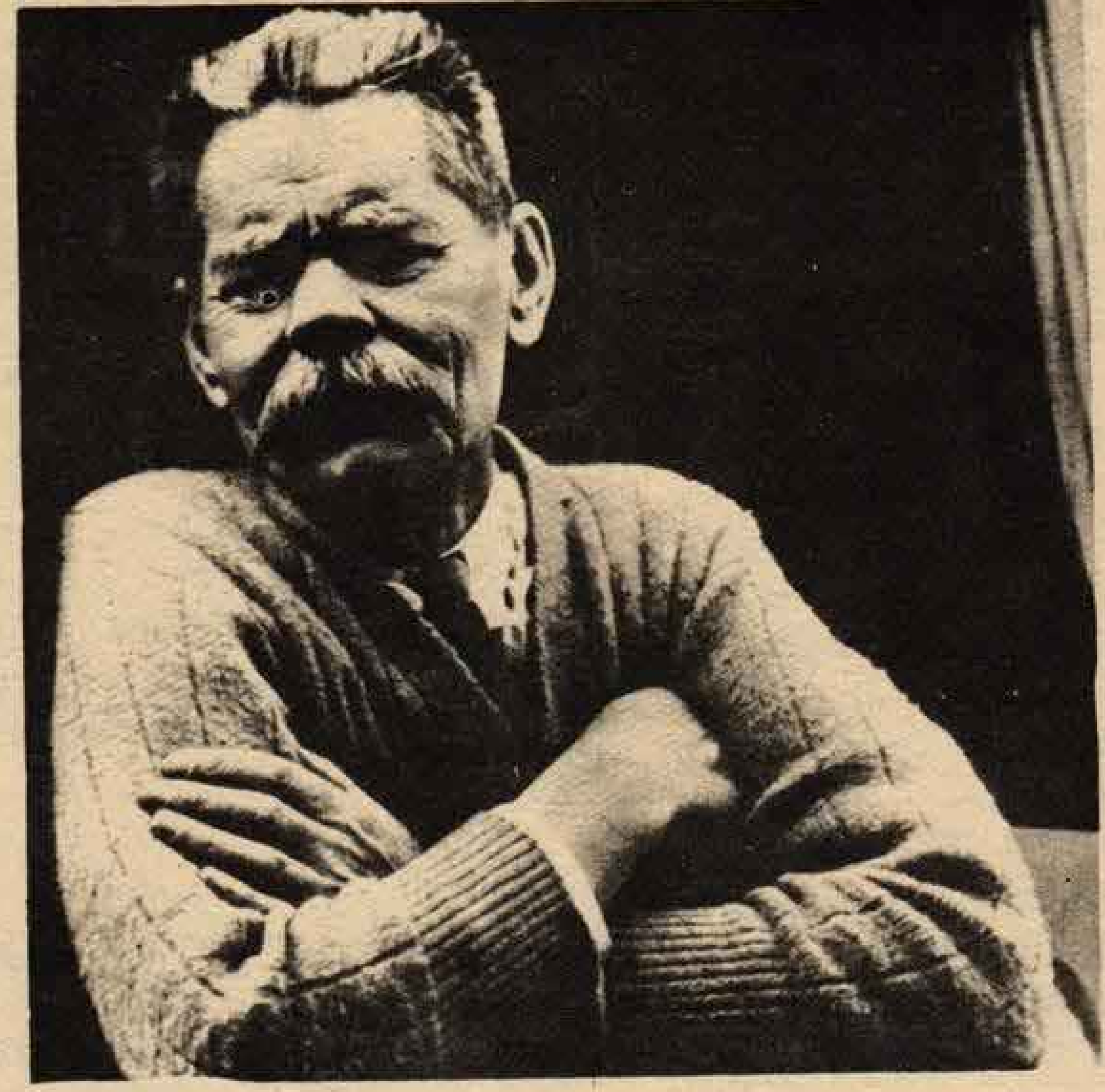
Sanatın burjuva baskılara karşı «su geçirmezlik» gibi bir özelliği elbette yoktur. Zaten bu nedenle, sanatın ve sanatçının özgürlüğünün iki boyutu vardır. Bunlardan biri, sanat yaşamını baskı altına alan, sınırlayan 141 ve 142 gibi yasalardan onu kurtarmak, kurtarmakla kalmayıp, demokratik ve yasal güvencelere kavuşturmaktır. Böylece sanatçı, çalışmasını «özgürce», herhangi bir sınırlama olmaksızın yürütebilir. Sanatçı özgürlüğünün bir diğer boyutu ise, burjuvazinin kültürel kuşatması karşısında, demokratik kültür mücadelesinin sınıf temeline dayalı olarak yürütülmesidir. Bu, bağımsız bir ideolojik hattı ve örgütlenmeyi gerektirir ki, böylesine bir özgürlüğün kazanılması için verilen mücadelenin önündeki engel 141 ve 142 değildir.

Yasal baskıların sanatı sınırlamayı başaramamasının bir diğer nedeni de, sanatçının çok çeşitli anlatım olanaklarına sahip olmasıdır. Anlatım alanında tarihi olarak burjuvazinin geliştirip yaygınlaştırdığı biçimler, bizzat onun sınıf egemenliğini ortadan kaldırma yönünde mücadelenin araçları olarak da kullanılabilirler. Sanat faaliyetinin bu zenginliği, baskılara karşı sanatçının bir başka güvencesini oluşturur. Roman, hikâye, şiir ya da genel olarak yazın sanatı satır aralarına sıkışsa bile, taşıdığı mesajı kitleler er-geç farkederler. Bunların sustuğunu, sanat hayatından büsbütün kovulduklarını varsaysak bile, müzik, resim, heykel, plastik sanat vb. sanat ürünleri dobra dobra düşünürler ve insanları eğitmeye devam ederler. Hayatın nasıl yaşanacağını belirleme hakkına, tarihi olarak sahip olan sınıf güçleri, bu haklarını, hangi şart altında olursa olsun kullanmayı başarırlar ve onların bu mücadelesine katılan gönüllüler, en zengin araçları sanat alanında bulurlar.

Ancak, sanatın burjuva baskılara karşı güvenliği, sınıf mücadelesinin kimi dönemlerinde bu alanı sığınak olarak görme alışkanlığına da yol açabilir. Bu, hem sanatın gerçek işlevini kavramaktan uzak olunduğunun, hem de sınıf mücadelesinde soluklu olunamadığının kanıtı sayılmalıdır. Ve zaten, kendisini sanata hapsetmiş bir siyasal mücadelenin soluk almasına da olanak kalmaz. Tersine, ancak geniş bir siyasal cephe, sanatı darlığından kurtarabilir, ona soluk kazandırabilir.

Sanatçı özgürlüğünün bu çok yönlü koşullarının hazırlanması, sınıf görevlerimizin bütünlüğü içinde çözüm bulabilir. Bununla birlikte, 141 ve 142'nin dolaysız baskılarının aşılması, bu aşamada temel demokratik görevlerimiz arasındadır. Bu maddelere karşı emekçi sınıfların verdiği mücadele sonuç alıcı aşamalara ulaşırken, sanatçılar daha aktif olarak öne çıkmalıdırlar. Burjuvazinin kültürel egemenliği karşısında bağımsız bir sanatın elde edilebilmesi için, diğer toplumsal dinamiklerle birlikte sanatçının da özgürlüğünü elde etmesi önemli bir önkoşuldur.

Demokrasi olmaksızın, demokrasinin daha ileri biçimlerini elde etmenin ve «demokrasi»nin kendisini aşmanın mümkün olmayacağı unutulmamalıdır.

Ölümünün 33. Yıldönümünde

Gorki'nin Edebiyat Yaşamından Dersler

Sosyalist gerçekçiliğin ilk ve büyük ustası Maksim Gorki, Payel Yayınlarınca Türkçeye çevirisi yapılan «Edebiyat Yaşamım» adlı eserinin bir yerinde şöyle diyor: «İnsanı insana en iyi yaklaştıran şey, kitaptır. Ve benim içimde insandan başka hiçbir şeyi tanıma isteği yok.»

Çocukluğundan başlayarak ekmeğini alın teriyle kazanmış, proleter hümanizmayı çalışmanın somut koşullarından bilince çıkarmış bir yazar için bu sözler ilk bakışta son derece şaşırtıcıdır. Hele marksizmin insan bilgisine kulaktan dolma ve üstelik anlamına varılmamış üç beş kelâmla erişmeye çalışanlar için bu sözler şaşırtıcı olmaktan da öte, «Gorki'nin kendiyle çelişkili ve yanlış»tır.

Gerçekten öyle midir? «İnsana değgin kitapları okumaksızın insanı anlamamız olanaksızdır» diyen Gorki, romanlarındaki capcanlı insan yumağını okuduğu kitaplardan mı tanımıştır?

Gorki'nin demek istediği elbette bu değildir. Kaldı ki marksist estetik, tümüyle hayal ürünü sanılan roman konularının bile, gerçek hayatın, yaşanmış olayların damgasını yediğini kanıtlamıştır. Öyleyse Gorki'nin, bu sözlere yüklediği anlam gayet açıktır: İnsan, günlük hayat kavgasının hay huyu içinde, yaşadığı pek çok şeyin anlamını gözden kaçırabilir. Bize ilk bakışta hep birbirinin benzeri gibi görünen olaylar, ilişkiler, onların özünde oldukça gizli kalan ve toplumsal diyalektiğin belirlediği gerçeğin görülmesini engelleyen bir biçim taşıyabilirler. Yani insan, yaparak ve yaşayarak öğrenir ama, gerçeklik hakkındaki bilgi, yalnızca pratiğe dayandırıldığı sürece eksik kalır, dahası yanılsamalıdır. Nesnel yasalarca belirlenen olayların özü, salt yaşamış olmakla edinilliyorsa, ya da böyle olduğu sanılıyorsa, teorik bilgiye gerek olmayacağı sonucu, elbette yerinde bir vargıdır.

Gorki, işte bu yanlışa karşı, yani böyle bir sonucun doğru olmadığını, insanı yanılttığını göstermek için, bilginin ileri boyutlarının kitaplardan edinileceğini vurgulamak gereğini duyuyor. Hele bu bilgi, doğrudan doğruya insan hayatına ait ve insan sevgisinin anlamını sağlayacak bir bilgiyse.. Çünkü insanı mümkün olan en derin özellikleriyle tanımak, hayatın getirdiği engin deneylerle bilincin yaratıcı bileşiminden kaynayan ve büyüklüğünü yaratıcı insan emeğiyle bilincinden alan eserler sayesinde gerçekleşir.

Sosyalistim diyen pek çok kimseye falan romanı, şiir veya kitabı okuyup okumadığını, düşüncesinin ne olduğunu sorduğumuzda şu kalıplaşmış cevapla karşılaşıyoruz: Yahu, bu düzeyde bir insan, şiirle, romanla zaman öldürür mü? Romanlardan öğrenecek ne kaldı ki? Hatta teorik kitaplar bile öyle değil mi? İşte hepsi birbirinin tekrarı. Üçünü beşini okudun mu, sonrası yavan geliyor.

Bir kere hiçbir edebi eser insanı eğlendirmek amacıyla ya da bilemedin, bilimsel eserleri anlayamayanlara, özellikle işçi ve yoksul köylülere ajitasyon çekmek amacıyla yazılmaz. Her edebi eserin başlıca kaygısı, en genel ifadesiyle, **insanın ne olduğunu araştırmak ve somut tarihsel koşullar, ilişkiler içindeki yerini belirlemek ve giderek onu bugünkü durumunu aşmaya yöneltmektir.**

İşte bu nedenle Gorki, sadece çağdaşları ve onların içinden de sadece sosyalist olanları okumanın dahi yeterli olmayacağını söylüyor: «Flaubert'in **Bir Aşk Öyküsü** adlı kitabı tanrı buyruğu kadar değerli benim için; Knut Hamsun'un **Toprağın Verdikleri** adlı yapıtı **Odysse** kadar etkileyicidir. İnanıyorum ki, benim torunlarım da Romain Rolland'ın **Jean Christophe**'unu okuyacaklar ve yazarın aklının ve yüreğinin büyüklüğüne, derinliğine, sarsılmaz insanlık sevgisine saygı duyacaklardır.» Savaşmaktan okumaya ve insan sevgisini öğrenmeye zamanı olmayanlar ve bu işleri boş bulanlar için de şöyle diyor Gorki: «Biliyorum bu tür sevgilere bugün, modası geçmiş gözüyle bakılıyor, ama olsun, bu neyi değiştirir ki? Bu sevgi hiç azalmadan yaşamını sürdürüyor ve bizler onun coşku ve üzüntülerini yaşamayı sürdürüyoruz.»

Gorki, bütün hayatını ve yaratıcı ustalığını işçi sınıfının kurtuluş mücadelesine adadı. Yanlışlara düşmedi değil ama, Lenin'in de dediği gibi bu yanlışları, onun «hiç tartışmasız işçi sınıfının en büyük yazarı» olmasını gölgeleyen, onun büyüklüğünü eksilten şeyler değildi. O, bütün eserlerinde, insanı sınıf ilişkileri ve çelişkileri içinde olduğu kadar, geçmişten gelip geleceği kuracak olan yaratıcı cevheriyle tanıma amacını güttü. Aynı havayı soluduğu, aynı ekmeği bölüştüğü ve aynı kurtuluş için dövüştüğü insanlara dönüştürecekleri dünyayı bütün iyilikleri ve kötülükleriyle sergiledi. İşçilerin, emekçilerin, tüm insanların, olayları yaşarken öğrenemedikleri, okurken öğrenmeleri için yazdı, onlara inanç, direnç ve sevgi taşıdı.

Şimdi Gorki'nin ölümünden otuz küsur yıl sonra, «Ana'yı, Foma Gordeyev'i, Klim Samgin'i, Düşkünler'i, Artamonovlar'ı okumamakla gurur duyanlara, Gorki'den öğrenecek bir şeyi olmamakla övünenlere» karşı asıl onu okumakla ve ondan pek çok şey öğrenmiş olmakla gerçek ve bir sosyaliste yakışır gururun duyulması gerektiği; Gorki'yi okumamanın ve buna kılıf geçirmenin utanılacak bir şey olduğu, ilerici kültür mirasçıları ve temelleri dünya çapında atılmış bulunan sosyalist kültürün sahipleri adına, Gorki'nin yalnız ölümünden otuz şu kadar yıl sonra değil, proletaryanın kurtuluş mücadelesi insanlık tarihindeki niteliğini ve yerini koruduğu sürece savunulmalıdır, bu bir ihtiyaçtır. İnsanın insan olma tarihi ise gerçek anlamda sosyalizmle başlayacağına göre, göğsümüzü gere gere, bu yeni tarih için ter döken Gorki her çağda okunacaktır, diyoruz.

Cezayir Filmlerinde Gerçekçilik-Belgesellik Öğesi ve

GÜNEY RÜZGÂRI

Rüksan DOKSATLI

«Güney Rüzgârı»ndan

«Kurtuluş Savaşı»ndan

Kültür Bakanlığının dostluk ve işbirliği çerçevesinde geliştirdiği kültür alışverişi son haftalarda yoğun bir biçimde sürüyor. Sovyet ve Çekoslovak film haftalarından sonra, Atatürk Kültür Merkezi'nde Cezayir ve hemen ardından da Yugoslav film haftası düzenlendi. Yerli filmciliğimizin birkaç sorumlu çıkış dışında pazar için üretimin parçası haline getirildiğini düşünecek olursak, bu film haftalarının çok yönlü yararlar sağladığı kabullenecektir.

Uzun yıllar Kurtuluş Savaşı vermiş Cezayir halkının bu zorlu mücadelesinin genç sinema adamları tarafından ele alındığını, belgesel ve yarı-belgesel filmlerle geleceğe taşındığını görüyoruz. Genç Cezayir sineması bu yükümlülüğü duyması, ülkemiz ilerici sineması için öğretici bir örnektir.

Cezayir sineması, geçmişle bugün ve gelecek arasındaki ilişkileri her anı ve görüntüsüyle yansıtma kaygısıyla eğiliyorlar sinemaya. Devrim öncesi feodalitenin ulusal tarihsel süreçteki yeri, devrime ayakbağı olma çabaları, çarpıcı ve gerçekçi görüntülerle belgeleniyor. Kurtuluş Savaşı'nı sergileyen belgeselde, bir sömürge ülke halkının emperyalizmin yoğun ve insanlık-dışı baskılarına karşı yılmaz mücadelesi tüm acılı ve sevinçli yönleriyle seyirciye aktarılıyor.

Cezayir sinemasının belgesel-gerçekçi öğeleri, konulu filmlerde de sürüyor. Bu ilk bakışta olayın akıcılığını gölgeleyen, heyecanı azaltan bir özellik gibi görünüyorsa da, folklorik görüntüler, gerçek hayata dair yerinde seçilmiş ayrıntılar, seyirciye bir gözlemci ve yorumcu görevi yüklüyor. Bu durum, «Güney Rüzgârı» filminde doruğa çıkıyor. Kurtuluştan sonraki Cezayir Köylülüğünün günlük yaşamı, feodal geriliğin, geleneklerin kıskacı içinde geleceğe dair bir parlayıp bir sönen umutlar, bu gerçekçi yöntemle ve seyircinin yadırgamadığı, tersine çıkış yolunu yorumlayabileceği kesitlerle veriliyor.

Güney Rüzgârı, İslâm kültür ve yaşamının ortak çizgilerini yansıtmasıyla olduğu kadar, tüm az gelişmiş ülkelerde gericiliğin dinsel motiflere nasıl büründüğünü göstermesiyle, feodal sömürü ve baskının evrensel karakterini sergilemesiyle de başarılı bir film. Görüntüler Türkiyeli seyirciye âdeta Doğudaki toplumsal hayatı izliyormuşçasına yakın. Doğal görüntülerden tutun da, geleneklere, giyim-kuşama, günlük konuşmadaki sıcak yalınlığa, sorunlara kadar.. Kadının meta olmaktan kurtulma çabası, topraksız köylünün çilesi, kooperatifleşmeye yönelik umut ve kaygılar, köy öğretmeninin sosyalizmden yana tavrı, gerici unsurların dinsel öğelerle siyasi sorunları boğuntuya getirmesi, vb. birçok ayrıntı, Doğu'nun sorunlarıyla ortak çizgiler taşıyor.

Genç Cezayir sinemasını ülke sorunları karşısındaki sorumlu ve gerçekçi tavrı için alkışlıyoruz.

DİMİTROF'LA BÜYÜYEN EMEKÇİ SINIF TARİHİ

Uluslararası işçi hareketinin yetiştirdiği büyük liderlerden ve Bulgar Devrimi'nin önderi Dimitrof, doğumunun 97. yılında Türkiye'deki emekçi sınıf mücadelesi açısından her zaman taşıdığı büyük önemi koruyor. Herkes bilmektedir ki, Dimitrof, sadece Bulgar devriminin önderi değil, aynı zamanda, uluslararası işçi hareketinin en önemli sorunlarına ışık tutmuş, faşizm karşısında demokrasinin, dünya çapında bir tehditle karşı karşıya bulunduğu bir dönemde önemli görevler üstlenmiş bir önderdir. 1920 yıllarını izleyen bu kritik dönemi Bulgaristan emekçi sınıfları açısından karakterize eden, barbar bir faşist yönetimin işbaşında olması ve Avrupa'da gelişmekte olan genel faşist harekete bağlı olarak güçlenmesidir. Avrupa çapında ise aynı dönem, İtalya'da, İspanya'da ve Almanya'da faşist yönetimlerin işbaşına gelmesi ve dünya çapında, barış ve insanlığa karşı faşist bir cephenin kurulması olarak tanımlanabilir. Barış güçlerine yönelen faşist saldırganlığın esas boy hedefini, Sovyetler Birliği ve tek tek ülkelerin sosyalist ve demokratik güçleri teşkil ediyordu.

Dimitrof, işte böylesi bir dönemde, faşizmden kaynaklanan savaş tehlikesine karşı dünya emek ordusunun evrensel boyutlu mücadelesinin yönlendirilmesinde önemli görevler üstlendi, bunun yanında, tek tek ülkeler emekçi sınıflarının, faşizme karşı verdikleri mücadelenin, taktik sorunlarının belirlenmesinde ve çözümünde önder bir rol oynadı.

Dimitrof'u halklar açısından anlaşılır kılan başlıca özelliği, onun anti-faşist mücadeleyi sınıfsal ve toplumsal temeline oturturken gösterdiği üstün başarı ve mücadelede sınıf ilişkilerini, hiç bir tereddüte yer vermeyecek kadar net bir şekilde ortaya koymuş olmasıdır. Emekçi sınıfların, büyüyen faşizm tehlikesine karşı ulusal ve uluslararası görevleri Dimitrof'un geliştirdiği anti-faşist politikalar çerçevesinde anlaşılır ve uygulanabilir olmuştur. Zaten faşizme karşı dünya anti-faşist güçlerinin ortak cephesinin kurulmasındaki başarı ve sonuçta elde edilen zafer, bu politikaların sunduğu engin perspektif sayesinde mümkün olmuştur.

Türkiye'de demokrasi mücadelesinin anti-faşist boyutu her zaman ön planda olduğu ve sosyalizm mücadelesiyle anti-faşist mücadele, emekçi sınıf görevlerinde daima yanyana düştüğü için, Dimitrof ve onun faşizme karşı mücadeleye ışık tutan politikaları, ülkemizdeki demokrasi mücadelesi için yol gösterici olabilmektedir. Bunun bir tesadüf sonucu olmadığı, Dimitrof'un faşizme karşı mücadeleyi yürüttüğü ülke ile Türkiye'nin dünkü ve bugünkü koşulları arasında büyük benzerlikler bulunduğu gözardı edilmemeli, Dimitrof'un öğrenilmesinde ve uygulanmasında bu benzerliğin, altı kalın çizgiler halinde çizilebilmelidir. Dimitrof'un en çok okuduğu ve başvurulduğu kapitalist ülkelerden birinin Türkiye olması bu bakımdan doğal sayılmalıdır.

Dimitrof'un, faşizme karşı mücadelenin teorik cephesini güçlendiren pratik deneyleri, Bulgaristan emekçi sınıflarının faşist bir iktidara karşı yürüttüğü mücadelenin içinden doğdukları için ayrı bir önem taşırlar. 1920'leri takibeden dönemde Bulgar komünistleri için, sosyalist mücadele görevleri, faşist iktidarın mutlaka devrilmesi ve azgın tekelci iktidarın elinden demokrasinin kurtarılması görevleriyle bir arada olmuştur. Bu yüzden Bulgar komünistleri, anti-faşist mücadele görevleriyle, sosyalist mücadele görevlerini **bütünleştiren** politikalar geliştirmişler, işçi sınıfının, faşizme karşı olan tüm toplum kesimleriyle bağlarını bu program etrafında düzenlemişlerdir. Dimitrof'un inderliğindeki Bulgar Komünist Partisi'nin bu ulusal deneyleri Komüntern Kürsüsünde uluslararası anti-faşist hareketin zengin programına dönüşmüştür.

Bulgar komünistlerinin, anti-faşist mücadeleyle sosyalist mücadeleyi geniş bir sınıf temeline kavuşturan ve programa bağlayan değerli tarihi deneylerini Türkiye'de politik bir silah haline dönüştürmek, böylece demokrasi mücadelesinin sosyal zeminini genişletip sağlamlaştırmak, sosyalistlerin başta gelen görevidir. İşçi sınıfı sosyalistleri Türkiye'deki sınıf görevlerini programlaştırırken, bu noktaya dikkat göstermişler, Dimitrof'u Türkiye'nin koşullarına aktarırken, çarpıtmalardan ve yanlış anlamalardan da korumayı titizlikle gözetmişlerdir.

Türkiye'de de sosyalizm mücadelesine bağlı olan sınıf görevleri, anti-faşist görevlerle bir arada düşünülmeli, taktik sorunlar bu çerçevede ele alınıp çözülmelidir. Lâkin, Türkiye'de Dimitrof'un en az anlaşıldığı ya da en çok çarpıtmaya uğratıldığı alan bu olmaktadır. Dimitrof'u, Marksizm-Leninizm içinde boyutuyla değil de, sağ ve sol konumlardan algılamak, çoğu zaman anti-faşist mücadeleye zarar vermektedir. Örneğin: Dimitrof'un, tüm anti-faşistleri tek bir cephede toplama politikası, kimi siyasal çevrelerde sosyal demokrasi kuyrukçuluğuna ya da işçi sınıfının bir bölüm hayati görevlerini başka sınıf güçlerine devretme politikalarına kanıt gösterilebilmektedir.

Dimitrof'un, sosyal demokratlardan başlayarak, faşizme karşı konumda olan bütün toplum kesimlerine yönelik esnek bir işçi sınıfı politikasını savunmuş olması Türkiye'de siyasal oportünizmin bütün varyantlarına tanık gösterilmek istenmektedir. Sosyalist güçleri kitlelerin cazibe merkezine oturtmayı amaç edinen bu esnek politika, işçi sınıfının değişmez ilkelerine ters düşen her hangi bir yanı olmadığı halde, Türkiye'de sosyal demokrasiye karşı, uçtan uca savrulan politikalar güdülmesi şekline dönüşüyorsa yanılan Dimitrof'un politikaları değildir!

Özellikle önümüzdeki dönemde Türkiye'nin siyasal ve demokratik güçleri, bugüne kadarki tutumlarını yeniden gözden geçirmek, Dimitrof'un politikalarına daha çok «ilgi» göstermek ve başvurmak zorunda kalabilirler! Bu, onların şimdiden, hem «politik» olmalarını, hem de anti-faşist mücadelenin en ileri ve somut deneylerinden doğan politikaların «inceliklerini» öğrenmiş olmalarını gerektirir!

Faşizmin «bugünden yarına» değilse bile, Türkiye için sürekli ve ciddi bir tehdit olduğu noktasında hemen bütün sosyalist ve demokratik güçler birleşmelerine ve anti-faşist mücadelenin teorik formüllerini «virgül» kaçırmaksızın bilmelerine rağmen, pratik eylem planında, anti-faşist mücadelenin sınıf bileşenlerinin, asgari düzeyde bile olsa, bir araya gelebildikleri seyrek görülüyor.

Halbuki, en çok bildiğimiz formüller bile, faşizme karşı mücadelenin sürekli bir siyasal temele oturtulması gerektiğinden söz etmektedir. Bu temel anti-faşist güçlerin örgütsel birliği demektir.

Dimitrof anti-faşist güçlerin siyasal birliğini cephe'lerde görmektedir. Öyle «ha deyince» ya da «çağrı çıkarınca» cephe kurulamadığını görmüş ve göstermiştir. Böylesi bir cephenin yolunu açan çeşitli birlik politikalarını da Dimitrof'dan öğrenmemizin olanağı vardır. Kuşkusuz öğrenmek yeterli değildir. Bugüne kadar olduğundan farklı olarak, bu öğrendiklerimizi uygulamamızın olanağı da vardır.

Bu olanağı kullanabilmek için Dimitrof'u bilmek ve laf etmek yetmiyor. İş ve eylem planında samimi çözümlerden yana olmak gerekiyor. Bu konudaki doğru politikaların, daha çok, Dimitrof'u «ilk keşfeden» olmakla övünenlere çarparak geri dönmesi bir tesadüf değildir.

Emekçi sınıf tarihi mücadeleyle büyür. Ve bu tarihin Dimitrof'la büyümesinin sebeplerinden biri de budur.

Birlik
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!
Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Organı

Sahibi: Türkiye Sosyalist İşçi Partisi adına Ahmet Kaçmaz — Sorumlu Müdür: Ali Aktürk — Yönetim yeri: Parmakkapı Tel Sokak 2/4, Beyoğlu/İST. — Abone bedeli: 6 aylık: 225 TL, 1 Yıllık 450 TL, yurt dışı iki katıdır. Avrupa temsilciliği: Nilgün Doğançay — 6300 Giessen, 1 Postfach: 5322 Federal Almanya — Banka No: Nilgün Doğançay, Deutsche Bank Konto Nr: 020 - 1640 Giessen - Deutschland — Baskı: TEKŞEN OFSET — S.B.T.: 18 Haziran 1979